

Hallituksen esitys eduskunnalle ESG-luokitustoimintaa koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia. Lisäksi hallituksen esityksessä ehdotetaan tehtäväksi pieniä teknisiä muutoksia vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettuun lakiin ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettuun lakiin. Esityksen tarkoituksena on muuttaa kansallista lainsäädäntöä EU:n ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan (ESG) liittyvästä luokitustoiminnasta annetun asetuksen voimaantulon johdosta.

Ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan (ESG) liittyvästä luokitustoiminnasta annetun asetuksen tarkoituksena on tehdä EU:ssa ESG-luokitustoiminnasta johdonmukaisempaa, avoimempaa ja vertailukelpoisempaa ja näin lisätä sijoittajien luottamusta kestäviin rahoitus tuotteisiin. ESG-luokitusten tarjoajia valvoo EU-asetuksen mukaisesti Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen voi tarvittaessa kuitenkin siirtää toimivaltuuksiaan kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle. Tämän takia kansallisesti on säädettävä EU-asetuksen mukaisesta toimivaltaisesta viranomaisesta. Hallituksen esityksen ehdotukset lakimuutoksiksi koskevat Finanssivalvontaa.

Hallituksen esityksessä Finanssivalvonnalle ehdotetaan lisättäväksi toimivaltuuksia toimia ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen mukaisena toimivaltaisena viranomaisena. Hallituksen esityksessä ehdotetaan myös pienimuotoisia teknisiä korjauksia Finanssivalvonnasta annetun lain mukaiseen muiden finanssimarkkinoilla toimivien määritelmään. Tämän lisäksi hallituksen esityksessä ehdotetaan tehtäväksi teknisiä muutoksia Finanssivalvonnasta annetun lain 6 lukuun, jossa säädetään muun muassa EU-asetusten noudattamisen valvonnasta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	5
3 Nykytila ja sen arviointi.....	11
3.1 Yleistä	11
3.2 Finanssivalvonta ja ESMA:n suoravalvonnan alaiset	11
3.2.1 Luottoluokittajat.....	13
3.2.2 Vertailuarvojen hallinnointi	14
3.2.3 Kauppatietorekisterit	15
3.3 Finanssivalvonnan nimeäminen toimivaltaiseksi viranomaiseksi.....	15
3.3.1 Finanssivalvonnan henkilöstö	17
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	18
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	18
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	19
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	19
4.2.2 Vaikutukset viranomaisiin	20
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	21
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	21
5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot.....	22
6 Lausuntopalaute.....	22
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	22
7.1 Laki Finanssivalvonnasta	22
7.2 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista	26
7.3 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta	26
7.4 Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettu laki	26
8 Lakia alemman asteinen sääntely	26
9 Voimaantulo	26
10 Toimeenpano ja seuranta	26
11 Suhde muihin esityksiin.....	27
11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	27
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	27
LAKIEHDOTUKSET	28
1. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	28
2. Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 21 luvun 12 §:n muuttamisesta.....	32
3. Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 23 §:n muuttamisesta.....	32
4. Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 35 §:n muuttamisesta.....	33
LIITE	34
RINNAKKAISTEKSTIT	34
1. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	34
2. Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 21 luvun 12 §:n muuttamisesta.....	42

3. Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 23 §:n muuttamisesta.....	43
4. Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 35 §:n muuttamisesta.....	44

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Komissio antoi 13.6.2023 lainsäädäntöehdotuksen ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan (ESG)¹ liittyvän luokitustoiminnan läpinäkyvyydestä ja eheydestä (COM(2023) 314 final). Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/3005 ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan (ESG) liittyvän luokitustoiminnan läpinäkyvyydestä ja integriteetistä ja asetusten (EU) 2019/2088 ja (EU) 2023/2859 muuttamisesta, jäljempänä *ESG-luokitustoimintaa koskeva asetus* tai *EU-asetus*, annettiin 27.11.2024.

ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen tavoitteena on parantaa ESG-luokitustoiminnan integriteettiä, läpinäkyvyyttä, mahdollisuuksien mukaan vertailukelpoisuutta, vastuullisuutta, luotettavuutta, hyvää hallintotapaa ja riippumattomuutta sekä edistää samalla ESG-luokitusten läpinäkyvyyttä ja laatua. EU-asetuksen tavoitteena on myös edistää sisämarkkinoiden toimintaa ja samalla saavuttaa korkeatasoinen kuluttajan- ja sijoittajansuoja sekä vähentää markkinoilla tapahtuvan viherpesun mahdollisuutta.

Vaikka EU-lainsäädännön tasolla asetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, sen säännösten soveltaminen edellyttää muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. ESG-luokitusten tarjoajia valvoo asetuksen mukaisesti Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen, jäljempänä *ESMA*. ESMA voi kuitenkin tarvittaessa siirtää toimivaltuuksiin kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle. Tämän takia kansallisesti on säädettävä toimivaltaisesta viranomaisesta. Hallituksen esityksen ehdotukset lakimuutoksiksi koskevat Finanssivalvontaa.

1.2 Valmistelu

EU-säädöksen valmistelu

Komission lainsäädäntöehdotusta käsiteltiin neuvoston rahoituspalvelutyöryhmän kestävän rahoituksen alatyöryhmässä. Neuvosto saavutti neuvottelumandaatin kolmikantaneuvotteluihin joulukuussa 2023, jonka jälkeen alkoivat kolmikantaneuvottelut. Alustava poliittinen sovinto Euroopan parlamentin kanssa tuli helmikuussa 2024 ja lopullinen ESG-luokitustoimintaa koskeva asetus annettiin 27.11.2024. EU-asetus julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 12.12.2024 ja se tuli voimaan 20.12.2024. EU-asetusta aletaan soveltamaan 2.7.2026. EU-asetuksen mukaan kansallinen toimivaltainen viranomainen on kuitenkin nimettävä jo 2.4.2026 mennessä.

Suomen kanta EU-neuvotteluihin muodostettiin komission lainsäädäntöehdotuksen pohjalta valtioneuvoston kirjelmällä (U 34/2023 vp). Suomen neuvottelutavoitteiden keskeinen piirre oli varmistaa ESG-luokitustoimintaa tarjoaville oikeasuhteinen kehikko, joka ottaisi huomioon erilaiset ja eri kokoiset toimijat sekä edistäisi kuluttajan- ja sijoittajansuojan ja markkinoiden kehittymistä ja samalla edistäisi rahoitusvakautta. Suomen neuvottelutavoitteet toteutuivat pääosin ESG-luokitustoimintaa koskevassa asetuksessa.

Hallituksen esityksen valmistelu

¹ ESG-termi viittaa kestävyys- ja ympäristöön liittyviin (E – environmental), yhteiskuntaan liittyviin (S – social) ja hyvään hallintotapaan (G – governance) liittyviin ulottuvuuksiin.

Hallituksen esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä virkatyönä kevään 2025 aikana. Valmistelussa on kuultu sidosryhmiä lausuntokierroksella [].[].–[].[].2025. Lausuntopyyntö, lausunnot ja lausuntoyhteenvedo julkaistaan valtiovarainministeriön hankesivuilla osoitteessa www.vm.fi/hankkeet tunnuksella [VM055:00/2025](https://www.vm.fi/hankkeet/tunnus/VM055:00/2025).

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Tavoitteet

Ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien luokitusten (jäljempänä *ESG-luokitus*) rooli on kasvanut viime vuosina rahoitusmarkkinoilla. Osin merkitystä on lisännyt myös EU:n kestävän rahoituksen strategia ja siihen liittyvät muut säädökset. Sijoittajat ja muut rahoitusmarkkinoilla toimivat kiinnittävät sijoitus- ja muussa päätöksenteossaan entistä enemmän huomiota yritysten kestävyys- ja vastuullisuuteen. ESG-luokitukset ovat yksi keino saada tietoa yrityksen tai esimerkiksi rahoitustuotteen kestävydestä. Esimerkiksi luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset ja vakuutusyritykset käyttävät ESG-luokituksia usein kestävyys- ja suorituskyvyn tai kestävyysriskien ja -mahdollisuuksien vertailuperustana sijoitustoiminnassaan. ESG-luokituksilla on tämän vuoksi merkittävä vaikutus markkinoiden toimintaan sekä kuluttajan- ja sijoittajansuojaan.

ESG-luokituksia tai -luokitusten tarjoajia ei ole säännelty aikaisemmin. Eri ESG-luokitustoimintaa harjoittavat saattavat antaa eri ESG-luokituksen yksittäiselle yritykselle ja ero voi olla merkittävä. ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen tavoitteena ei ole säännellä ESG-luokitusten sisältöä tai niiden taustalla olevia metodologioita, vaan tarjota ESG-luokitusten käyttäjille ja yleisölle läpinäkyvyyttä ESG-luokitusten taustalla olevista tekijöistä, jotka osin voivat selittää eri ESG-luokitusten tarjoajien ESG-luokitusten eroavaisuudet. Lisäksi EU-asetuksen tavoitteena on varmistaa, että ESG-luokitukset ovat riippumattomia, puolueettomia, järjestelmällisiä ja riittävän laadukkaita sekä niiden vertailukelpoisuus tai ainakin erojen ymmärrettävyys lisääntyy. EU-asetus sisältää myös toiminnan järjestämistä koskevia vaatimuksia ESG-luokitusten tarjoajille, millä varmistetaan hyvä ja toimiva hallinto sekä ehkäistään eturistiriitatilanteita. EU-asetuksen mukaan ESMA valvoo ESG-luokitusten tarjoajia. ESMA voi tarpeen mukaan siirtää toimivaltuuksiaan myös kansallisille toimivaltaisille viranomaisille. EU-asetuksen tavoitteena on varmistaa ESG-luokitusten parempi vertailukelpoisuus ja luotettavuus, jotka osaltaan ehkäisevät väärinkäytöksiä ESG-luokitusmarkkinoilla, parantavat markkinoiden luotamusta sekä edesauttavat Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamista.

I osasto – Kohde, soveltamisala ja määritelmät

ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen I osastossa on säädetty asetuksen kohteesta (1 artikla), soveltamisalasta (2 artikla) ja määritelmistä (3 artikla). EU-asetuksen 1 artiklan mukaan siinä säädetään yhteisestä sääntelyä koskevasta lähestymistavasta, jolla parannetaan ESG-luokitustoiminnan integriteettiä, läpinäkyvyyttä, mahdollisuuksien mukaan vertailukelpoisuutta, vastuullisuutta, luotettavuutta, hyvää hallintotapaa ja riippumattomuutta ja edistetään näin ESG-luokitusten läpinäkyvyyttä ja laatua sekä unionin kestävän rahoituksen ohjelmaa. EU-asetuksen tavoitteena on edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa ja samalla saavuttaa korkeatasoinen kuluttajan- ja sijoittajansuoja. Se pyrkii estämään viherpesua ja muunlaisen väärien tiedon leviämistä, sosiaalinen pesu mukaan lukien, ottamalla käyttöön ESG-luokituksiin liittyviä läpinäkyvyysvaatimuksia ja ESG-luokitusten tarjoajien organisaatiota ja toimintaa koskevia sääntöjä.

EU-asetuksen 2 artiklassa on säädetty asetuksen soveltamisalasta. EU-asetusta sovelletaan unionissa toimivien ESG-luokitusten tarjoajien antamiin ESG-luokituksiin. ESG-luokitusten

tarjoajien katsotaan toimivan unionissa, jos ne ovat sijoittautuneet unioniin ja 1) antavat tai julkaisevat ESG-luokituksiaan verkkosivustollaan tai muulla tavalla tai 2) antavat ja jakavat ESG-luokituksiaan tilauksesta tai muun sopimussuhteen perusteella. Unionin ulkopuolelle sijoittautuneiden ESG-luokitusten tarjoajien katsotaan toimivan unionissa, kun ne antavat ja jakavat ESG-luokituksiaan tilauksesta tai muun sopimussuhteen perusteella unionissa. Lisäksi 2 artiklassa säädetään tapauksista, jotka eivät kuulu EU-asetuksen soveltamisalaan. Tapauksia on useita. Näitä ovat esimerkiksi yksityiset ESG-luokitukset, joita ei ole tarkoitettu julkistettaviksi tai jaettaviksi taikka ESG-luokitukset, jotka voittoa tavoittelemattomat järjestöt julkaisevat tai jakavat ei-kaupallisiin tarkoituksiin.

EU-asetuksen 3 artiklan sisältämistä määritelmistä keskeisimpiä ovat ESG-luokitusta ja luokiteltua kohdetta koskevat määritelmät. ESG-luokituksella tarkoitetaan EU-asetuksessa lausuntoa tai pisteytystä tai näiden yhdistelmää, joka koskee luokitellun kohteen profiilia tai ominaisuuksia ympäristötekijöiden, sosiaalisten ja ihmisoikeuksiin liittyvien tekijöiden tai hallintotapatekijöiden suhteen tai luokitellun kohteen altistumista riskeille tai vaikutuksia ympäristötekijöihin, sosiaaliin ja ihmisoikeuksiin liittyviin tekijöihin tai hallintotapatekijöihin ja joka perustuu sekä vakiintuneisiin menetelmiin että määritettyyn luokitusluokkien luokittelujärjestelmään riippumatta siitä, onko tällainen ESG-luokitus nimetty 'ESG-luokitukseksi', 'ESG-lausunnoksi' tai 'ESG-pisteytykseksi' (3 artiklan 1 kohdan 1 alakohta). Luokitellulla kohteella tarkoitetaan oikeushenkilöä, rahoitusvälinettä, rahoitusuotetta, viranomaista tai julkisoikeudellista elintä, joka on nimenomaisesti tai epäsuorasti luokitettu ESG-luokituksessa riippumatta siitä, onko tällaista luokitusta pyydetty, ja siitä, onko oikeushenkilö, viranomainen tai julkisoikeudellinen elin toimittanut tietoa kyseistä ESG-luokitusta varten (3 artiklan 1 kohdan 7 alakohta).

II osasto – ESG-luokitusten tarjoaminen unionissa

Osastossa on säädetty ESG-luokitusten tarjoajien toimilupaprosesseista ja kolmannen maan ESG-luokitusten tarjoajien ESG-luokitusten tarjoamisesta unionin alueella. EU-asetuksen 4 artiklassa on vaatimukset, joiden perusteella ESG-luokituksia saa tarjota unionin alueella. Oikeushenkilöltä, joka aikoo tarjota ESG-luokituksia unionin alueella, vaaditaan joko ESMA:n myöntämä 6 artiklan mukainen toimilupa, 10 artiklassa tarkoitettu vastaavuuspäätös ja osoitus artiklan mukaisten vaatimusten täyttämisestä, lupa 11 artiklassa tarkoitettuun hyväksymiseen tai 12 artiklassa tarkoitettu tunnustaminen (4 artikla).

1 luku – Unionissa toimimista koskevan toimiluvan myöntäminen unioniin sijoittautuneille ESG-luokitusten tarjoajille

EU-asetuksen 6–9 artiklassa säädetään toimiluvan hakemisesta ja siihen liittyvistä vaatimuksista (6 artikla), hakemuksen käsittelystä ESMA:ssa (7 artikla), toimilupapäätöksen myöntämisestä tai epäämisestä ja päätöksen tiedoksi antamisesta (8 artikla) sekä toimiluvan keskeyttämisestä ja peruuttamisesta (9 artikla). EU-asetuksen liite I:ssä on säädetty toimilupahakemuksessa annettavissa tiedoista. Toimilupaa voi hakea vain unioniin sijoittautunut oikeushenkilö ja sitä on haettava ESMA:lta, jolla on valtuudet tehdä muutkin edellä mainitut toimilupaan liittyvät päätökset.

EU-asetuksen 5 artikla sisältää poikkeuksen koskien 4 ja 6 artiklan velvoitteisiin. Poikkeus koskee pieniä ESG-luokitusten tarjoajia koskevaa väliaikaista järjestelyä. Jos ESG-luokitusten tarjoaja on luokiteltu direktiivin 2013/34/EU mukaiseksi pieneksi yritykseksi tai pieneksi konserniksi ja se on sijoittautunut unioniin, siihen sovelletaan ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen 15 artiklan 1, 5 ja 7 kohtaa, 23 ja 24 artiklaa sekä 32–37 artiklaa. Tällaisen toimijan on ennen toimintansa aloittamista ilmoitettava aikomuksestaan toimia unionissa ja ESMA:n on rekisteröitävä se ennen kuin toimija aloittaa toimintansa. Kun rekisteröinnistä on kulunut kolme

vuotta tai yritystä ei katsota enää pieneksi yritykseksi tai konserniksi, siihen sovelletaan kaikkia EU-asetuksen säännöksiä.

2 luku – Unionin ulkopuolelle sijoittautuneiden ESG-luokitusten tarjoajien vastaavuus, hyväksyminen ja tunnustaminen unionissa

Unionin ulkopuolelle sijoittautuneiden ESG-luokitusten tarjoajilla on kolme tapaa tarjota ESG-luokituksiaan unionin alueella: vastaavuuspäätös (10 artikla), lupa niiden ESG-luokitusten hyväksymiseen (11 artikla) tai tunnustaminen (12 artikla). EU-asetuksen 13 artiklassa säädetään yhteistyöjärjestelyistä, jotka koskevat kaikkia edellä mainittuja tapoja.

Kolmannen maan ESG-luokitusten tarjoaja saa tarjota ESG-luokituksiaan unionin alueella, jos sillä on kolmannen maan toimilupa tai rekisteröinti, se on kyseisen maan valvonnan alainen, kyseinen ESG-luokitusten tarjoaja on ilmoittanut ESMA:lle aikomuksestaan toimia unionissa ja toimittanut ESMA:lle tarvittavat tiedot ja ESMA:n ja kyseisen maan välisistä yhteistyöjärjestelyistä on sovittu. Edellä esitetty onnistuu kuitenkin vain siinä tapauksessa, jos komissio on antanut vastaavuuspäätöksen, että kyseisen kolmannen maan ESG-luokitusten tarjoajia koskee EU-asetusta vastaava sääntelykehikko. (10 artikla.)

EU-asetuksen 11 artiklassa on säädetty, että unioniin sijoittautunut ja ESMA:lta toimiluvan saanut ESG-luokitusten tarjoaja voi hyväksyä samaan konserniin kuuluvan kolmannen maan ESG-luokitusten tarjoajan ESG-luokitusten tarjoamisen tietyin ehdoin unionissa. ESMA:n toimiluvan saanut on vastuussa hyväksymistään kolmannen maan ESG-luokitusten tarjoajan ESG-luokituksista ja EU-asetuksen vaatimusten noudattamisesta.

ESMA voi myös tunnustaa kolmannen maan ESG-luokitusten tarjoajan. Se on kuitenkin mahdollista vain pienelle yritykselle tai pienelle konsernille, ja edellyttää, ettei 10 artiklan mukaista vastaavuuspäätöstä ole vielä tehty. Tunnustamista hakevan on sovellettava EU-asetuksessa säädettyjä vaatimuksia. Tunnustamista koskevien vaatimusten täytyessä ESMA voi tunnustaa ESG-luokitusten tarjoajan, jonka jälkeen tarjoaja voi tarjota ESG-luokituksiaan unionissa. (12 artikla.)

3 luku – rekisteri ja tietojen saatavuus

ESMA ylläpitää rekisteriä, joka sisältää toimiluvan saaneet ESG-luokitusten tarjoajat, pienet ESG-luokitusten tarjoajat sekä kolmannen maan ESG-luokitusten tarjoajat, jotka saavat tarjota ESG-luokituksiaan unionissa. Rekisteri on julkisesti saatavilla ESMA:n verkkosivuilla. Lisäksi rekisterin tiedot ja eräät muut ESG-luokitusten tarjoamiseen liittyvät tiedot tulee viedä saataville yhtenäiseen eurooppalaiseen yhteyspisteeseen (*European Single Access Point*, jäljempänä *ESAP*). ESMA toimii ESAP:in mukaisena tiedonkeruuelimenä. (14 artikla.)

III osasto – ESG-luokitusten integriteetti ja luotettavuus

1 luku – Hallintoa koskevat organisatoriset vaatimukset, prosessit ja asiakirjat

Osaston 1 luvussa on säädetty ESG-luokitusten tarjoajan hallintoa koskevista organisatorisista vaatimuksista, prosesseista ja asiakirjoista. Luvussa on säädetty ESG-luokitusten tarjoajaa koskevista yleisistä periaatteista (15 artikla), liiketoiminnan ja toimintojen eriyttämisestä (16 artikla), luokitusanalytikoista, työntekijöistä ja muista ESG-luokitusten tarjoamiseen osallistuvista henkilöistä (17 artikla), tietojen säilyttämistä koskevista vaatimuksista (18 artikla), valitusten käsittelyjärjestelmästä (19 artikla), sidosryhmien perustelluista huolenaiheista (20 artikla), ulkoistamisesta (21 artikla) ja hallintovaatimuksia koskevista poikkeuksista (22 artikla).

Liitteessä II täsmennetään tietojen säilyttämistä koskevia ja ulkoistamista koskevia vaatimuksia. Luvun säännöksillä on tarkoitus varmistaa ESG-luokitustoiminnan riippumattomuus ja luotettavuus sekä se, että ESG-luokitusten tarjoajalla on tehokkaat järjestelyt ehkäistä ja puuttua erilaisiin tilanteisiin, kuten eturistiriitatilanteisiin.

EU-asetuksen 16 artikla kieltää ESG-luokitusten tarjoajia tarjoamasta seuraavia palveluja tai harjoittamasta seuraavia toimintoja: 1) sijoittajien ja yritysten konsultointia, 2) luottoluokitusten antamista tai jakelua, 3) vertailuarvojen tarjoamista, 4) sijoituspalveluita tai -toimintaa, 5) lakisääteistä tilintarkastusta tai kestävyysraportoinnin varmennustoimintaa, 6) luottolaitostoimintaa tai 7) vakuutus- tai jälleenvakuutustoimintaa. ESG-luokitusten tarjoaja voi tarjota sijoituspalveluita tai -toimintaa, luottolaitostoimintaa, vakuutus- tai jälleenvakuutustoimintaa siinä tapauksessa, jos se olisi ottanut käyttöönsä erityiset toimenpiteet, joilla ehkäistään eturistiriitojen syntyminen. Lisäksi ESG-luokitusten tarjoaja saa tarjota vertailuarvojen tarjoamista, jos ESMA antaa siihen luvan.

EU-asetuksen 22 artiklassa on säädetty hallintovaatimuksia koskevista poikkeuksista, joita voitaisiin soveltaa pieneen ESG-luokitusten tarjoajaan tiettyjen edellytysten täyttyessä. ESMA tekee päätöksen pienen ESG-luokitusten tarjoajan oikeudesta soveltaa 22 artiklaa.

2 luku - Läpinäkyvyysvaatimukset

Osaston 2 luvussa on säädetty ESG-luokitustoiminnan läpinäkyvyysvaatimuksista. EU-asetuksen 23 artikla koskee ESG-luokitustoimintaan liittyviä läpinäkyvyysvaatimuksia yleisölle ja 24 artikla tietojen antamista ESG-luokitusten käyttäjille, luokitelluille kohteille ja luokiteltujen kohteiden liikkeeseenlaskijoille. ESG-luokitusten käyttäjällä tarkoitetaan toimijaa, joka saa ESG-luokituksia tiedoksi tilauksesta tai sopimussuhteen perusteella (3 artiklan 1 kohdan 9 alakohta). Yleisölle ESG-luokitusten tarjoajan on annettava tietoja käytettävistä menetelmistä, malleista ja keskeisistä luokitusoletuksista (23 artikla). EU-asetuksen mukaisesti ESG-luokitusten käyttäjille, luokitelluille kohteille ja luokiteltujen kohteiden liikkeeseenlaskijoille on annettava yksityiskohtaisempaa ja tarkempaa tietoa ESG-luokituksista ja ESG-luokitustoiminnasta kuin yleisölle (24 artikla). Läpinäkyvyysvaatimuksia on tarkennettu EU-asetuksen liitteessä III.

3 luku – Riippumattomuus ja eturistiriidat

Osaston 3 luku sisältää säännöksiä koskien ESG-luokitusten tarjoajien riippumattomuudesta ja menettelyistä eturistiriitojen välttämiseksi ja hallinnaksi. EU-asetuksen 25 artiklassa on säädetty menettelyistä ja toimenpiteistä, joilla varmistetaan ESG-luokitusten tarjoajien riippumattomuus ja ehkäistään eturistiriitojen syntymistä. Työntekijöistä aiheutuvien mahdollisten eturistiriitojen hallinnasta on säädetty 26 artiklassa. Luvun viimeisen 27 artiklan perusteella ESG-luokitusten tarjoajien on kohdeltava ESG-luokitusten käyttäjiä oikeudenmukaisesta, kohtuullisesti, läpinäkyvästi ja syrjimättömästi.

4 luku - Arvopaperimarkkinaviranomaisen harjoittama valvonta

1 jakso – Yleiset periaatteet

Luvun 1 jaksossa on säädetty ESMA:n valvonnan yleisistä periaatteista. ESMA, komissio tai jäsenvaltion viranomaiset eivät saa puuttua ESG-luokitusten tai menetelmien sisältöön EU-asetuksen mukaisia tehtäviään suorittaessaan (28 artikla). Luvussa on säädetty ESMA:sta (29 artikla) ja toimivaltaisista viranomaisista (30 artikla). ESG-luokitusten tarjoajia valvoo ESMA. ESMA voi kuitenkin tarvittaessa siirtää tehtäviään jäsenvaltion toimivaltaisella viranomaiselle (43 artikla). Jäsenvaltioiden on nimettävä toimivaltainen viranomainen 2.4.2026 mennessä.

Toimivaltaisilla viranomaisilla on EU-asetuksen mukaan oltava asianmukainen henkilöstö, jolla on riittävät valmiudet ja asiantuntemus voidakseen suorittaa EU-asetuksen mukaisia tehtäviä. (30 artikla.) Jaksossa on säädetty myös ESMA:n tietopyynnöistä koskien ESG-luokitusten tarjoajia (32 artikla), valvontaan liittyvistä yleisistä tutkimuksista (33 artikla) ja paikalla tehtävistä tarkastuksista (34 artikla). Edellä mainittuja toimivaltuuksiaan käyttäessään ESMA, sen valtuuttama virkamies tai muu henkilö ei saa käyttää oikeudellisen ammattisalakassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen tai asiakirjojen julkistamisen vaatimiseen (31 artikla).

2 jakso – Valvontatoimenpiteet ja seuraamukset

ESMA saa, jos ESG-luokitusten tarjoaja laiminlyö EU-asetuksen vaatimuksia, 1) keskeyttää tai peruuttaa toimiluvan tai tunnustamisen, 2) kieltää ESG-luokitusten tarjoajaa julkaisemasta tai jakamasta ESG-luokituksia, 3) vaatia ESG-luokitusten tarjoajaa lopettamaan rikkomisen, 4) määrätä sakon 36 artiklan nojalla tai 5) antaa julkisia ilmoituksia. Valvontatoimenpiteiden on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. ESMA:n on otettava huomioon toteuttaessaan edellä esiin tuotuja valvontatoimenpiteitä ja sakkojen määräämisessä 1) rikkomisen kesto ja toistuvuus, 2) liittymät talousrikoksen mahdollisuuteen, 3) onko rikkominen ollut tahallista vai tuottamuksellista, 4) rikkomisesta vastuussa olevan henkilön vastuun aste, 5) ESG-luokitusten tarjoajan taloudellinen tilanne, 6) rikkomisen vaikutukset sijoittajien etuihin ja muihin ESG-luokitusten käyttäjiin, 7) rikkomisesta aiheutuvien voittojen ja tappioiden määrä ESG-luokitusten tarjoajaan tai kolmansille osapuolille, 8) mahdollinen yhteistyö ESMA:n kanssa, 9) ESG-luokitusten tarjoajien aiemmat rikkomukset ja 10) sen mahdolliset toimenpiteet rikkomisen toistumisen ehkäisemiseksi. (35 artikla.)

ESMA saa määrätä ESG-luokitusten tarjoajan tai sen laillisen edustajan rikkoessa EU-asetuksen velvoitteita sakon, jonka enimmäismäärä on kymmenen prosenttia ESG-luokitusten tarjoajan kokonaisliikevaihdosta. Sakon määrä on oltava vähintään yhtä suuri kuin ESG-luokitusten tarjoajan rikkomisella saama hyöty. (36 artikla.) ESMA voi käyttää uhkasakkoja tehostaakseen valvontatoimenpiteitään (37 artikla.) EU-asetuksen mukaiset sakot ja uhkasakot ovat luonteeltaan hallinnollisia ja ne ovat täytäntöönpanokelpoisia. Sakot ja uhkasakot kohdennetaan unionin yleiseen talousarvioon. ESMA:n on julkistettava yleisölle sakot ja uhkasakot, jos ne eivät vaaranna vakavasti unionin rahoitusmarkkinoita tai aiheuta kohtuutonta haittaa asianosaisille. (38 artikla.)

3 jakso – Menettelyt ja muutoksenhaku

EU-asetuksen 39 artikla sisältää ESMA:lle menettelysäännöt valvontatoimenpiteiden toteuttamiseksi ja sakkojen määräämiseksi. Esimerkiksi ESMA nimittää tutkivan virkamiehen tutkimaan EU-asetuksen rikkomista. Tutkiva virkamies ei ole saanut tai saa osallistua ESG-luokitusten tarjoajien valvontaan, joihin rikkominen liittyy. Lisäksi tutkivan virkamiehen on oltava riippumaton ESMA:n hallintoneuvostosta. (39 artikla.)

Ennen valvontatoimenpiteiden, sakko- tai uhkasakkopäätöstä ESMA:n on kuultava päätöksen kohteena olevia henkilöitä, jos asia ei ole niin kiireellinen, että se aiheuttaisi merkittävää ja välitöntä vahinkoa rahoitusvakaudelle (40 artikla). ESMA:n sakkoihin ja uhkasakkoihin liittyviin päätöksiin voi hakea muutosta Euroopan unionin tuomioistuimesta. Tuomioistuin voi kumota määrätyn sakon tai uhkasakon tai alentaa tai korottaa sitä (41 artikla).

4 jakso – Maksut ja tehtävien siirtäminen

ESMA kerää ESG-luokitusten tarjoajilta valvontamaksuja. Niillä katetaan ESG-luokitusten tarjoajien valvonnasta aiheutuvat välttämättömät menot ja korvattavat kustannukset, joita voi

aiheutua toimivaltaisille viranomaisille EU-asetuksen mukaisten tehtävien hoitamisesta. Valvontamaksun on oltava oikeassa suhteessa ESG-luokitusten tarjoajan nettoliikevaihtoon. Komissio antaa valvontamaksujen tarkemmista yksityiskohdista delegoituja säädöksiä. (42 artikla.)

5 luku – Arvopaperimarkkinaviranomaisen ja toimivaltaisten viranomaisten välinen yhteistyö

EU-asetuksen 43 artiklassa on säädetty ESMA:n tehtävien siirtämisestä toimivaltaisille viranomaisille. Jos valvontatehtävän asianmukainen suorittaminen sitä edellyttää, ESMA voi siirtää valvontatehtäviä jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Tällaisia tehtäviä ovat tietojen pyyntö 32 artiklan mukaisesti sekä suorittaa 33 artiklan mukaisia tutkimuksia ja 34 artiklan mukaisia paikalla tehtäviä tarkastuksia. Ennen kuin ESMA siirtää tehtäviään toimivaltaiselle viranomaiselle, sen on kuultava sitä 1) siirrettävän tehtävän laajuudesta, 2) tehtävän suorittamisen aikataulusta ja 3) tarvittavista tiedoista, jotka ESMA toimittaa sille ja jotka sen on toimitettava ESMA:lle. ESMA:n on korvattava toimivaltaiselle viranomaiselle aiheutuneet kustannukset siirrettyjen tehtävien hoitamisesta. Korvattaviin kustannuksiin kuuluvat kaikki kiinteät kustannukset sekä muuttuvat kustannukset, jotka liittyvät siirrettyjen tehtävien suorittamiseen tai toimivaltaisen viranomaisen ESMA:lle antamaan apuun. ESMA arvioi tehtyä tehtävien siirtämistä väliajoin ja voi milloin tahansa peruuttaa tehtävien siirtämisen. Tehtävien siirtäminen ei vaikuta ESMA:n vastuuseen, eikä rajoita ESMA:n mahdollisuuksia harjoittaa ja valvoa siirrettyä toimintaa. ESMA ei saa siirtää seuraavia tehtäviä: toimilupapäätökset, lopulliset arvioinnit ja rikkomisia koskevat seurantapäätökset. (43 artikla.) ESMA:n ja toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava ilman viivytyksiä tietoja, jotka ovat tarpeen niiden EU-asetuksen mukaisten tehtävien, valvontavastuun ja toimeksiannon hoitamiseksi (44 artikla).

Jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava ESMA:lle, jos se on todennut, että ESG-luokitusten tarjoaja rikkoo EU-asetuksen vaatimuksia. ESMA:n on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ja ilmoitettava ilmoituksen tehneelle toimivaltaiselle viranomaiselle kyseisten toimenpiteiden lopputuloksesta ja mahdollisuuksien mukaan myös merkittävistä välivaiheista. Lisäksi ilmoituksen tehnyt toimivaltainen viranomainen voi pyytää ESMA:a keskeyttämään ESG-luokitusten tarjoajan luokitusten tarjoamisen, jos ESG-luokitusten tarjoajan rikkomus on vaikuttanut merkittävällä tavalla kyseisessä jäsenvaltiossa sijoittajan suojaan tai rahoitusjärjestelmän vakauteen. Jos ESMA katsoo keskeyttämisspyynnön aiheelliseksi, sen on tehtävä aiheelliset toimenpiteet tilanteen ratkaisemiseksi. (44 artikla.) ESMA:a, toimivaltaisia viranomaisia tai muita, joille on siirretty tehtäviä, sitoo salassapitovelvollisuus (46 artikla).

IV osasto – Delegoidut säädökset ja täytäntöönpanosäädökset

EU-asetuksen 47 artiklassa on säädetty komissiolle siirretyn säädösvallan käyttämisestä, sen peruuttamisesta sekä delegoitujen säädösten vastustamisesta. Delegoitu säädösvalta koskee 10 artiklan 3 kohtaa (vastaavuusjärjestelyn yksityiskohdat), 39 artiklan 9 kohtaa (sakkojen ja uhkasakkojen määräämisen menettelysääntöjen yksityiskohdat) ja 42 artiklan 2 kohtaa (valvontamaksujen yksityiskohdat). EU-asetuksen 48 artikla koskee komiteamenettelyä. Komiteamenettelyn komitea on EU-asetuksen tapauksessa Euroopan arvopaperikomitea. Komiteamenettelyä edellyttävä täytäntöönpanosäädös koskee vastaavuuspäätöstä, josta on säädetty 10 artiklassa.

Osasto sisältää myös säännökset, joilla muutetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2019/2088, kestävyysliittymien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla (jäljempänä *tiedonantovelvoiteasetus*) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2023/2859 rahoituspalvelujen, pääomamarkkinoiden ja kestävyysliittymien kannalta merkityksellisiin julkisesti saatavilla oleviin tietoihin keskitetyn pääsyn tarjoavan eurooppalaisen keskitetyn yhteyspisteen perustamisesta (jäljempänä *ESAP-asetus*). Tiedonantovelvoiteasetuksen 13 artiklaa muutetaan.

Jatkossa, jos finanssimarkkinatoimija tai rahoitusneuvoja antaa tai julkistaa ESG-luokitustoimintaa koskevassa asetuksessa tarkoitetun ESG-luokituksen kolmansille osapuolille osana markkinointiviestintäänsä, sen on sisällytettävä verkkosivustolleen III liitettä vastaavat tiedot ja tarjottava linkki mainittuihin verkkosivustolle annettaviin tietoihin (49 artikla). ESAP-asetuksen liitteen A osaa muutetaan siten, että sinne lisätään uusi 20 kohta. Näin mahdollistetaan, että myös ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen tiedot, jotka on tarkoitus viedä ESAP:iin, voidaan viedä kyseiseen järjestelmään.

V osasto – Siirtymä- ja loppusäännökset

EU-asetuksen 51 artikla sisältää siirtymäsäännökset. ESG-luokitusten tarjoajien on ilmoitettava ESMA:lle 2.8.2026 mennessä, jos ne aikovat jatkaa toimintaansa unionissa. Niiden on haettava toimilupaa tai tunnustamista neljän kuukauden kuluessa 2.7.2026 alkaen. Muutoin niiden on lopetettava toimintansa. Sen jälkeen, kun ESG-luokitusten tarjoaja on ilmoittanut halustaan toimia unionissa ja ESMA on hyväksynyt sen, ilmoittaja merkitään tilapäisesti ESG-luokitusten tarjoajia koskevaan rekisteriin, kunnes sen hakemus on hyväksytty tai hylätty. Pienten ESG-luokitusten tarjoajien on ilmoitettava ESMA:lle 2.11.2026, jos ne aikovat toimia myös jatkossa unionissa. Jos ilmoitusta ei tehdä, toiminta on lopetettava. (51 artikla.)

ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen uudelleentarkastelusta on säädetty 52 artiklassa. Komission on arvioitava EU-asetuksen soveltamista 2.1.2029 mennessä. Sen on esitettävä kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle arvioinnin tuloksista. Kertomuksessa on arvioitava erityisesti 1) EU-asetuksen vaikutusta unionin ilmastotavoitteiden saavuttamiseen ja yksityisten pääomavirtojen ohjaamiseen kestäviin investointeihin, 2) EU-asetuksen vaikutusta markkinarakenteeseen, 3) onko EU-asetuksen soveltamisala asianmukainen, 4) unionin ulkopuolelle sijoitautuneiden ESG-luokitusten tarjoajia koskevien vaatimusten asianmukaisuutta, 5) ESG-luokitusten tarjoajien markkinoiden toimintaa unionissa sekä 6) onko EU-asetus edistänyt ESG-luokitusten laadun ja luotettavuuden parantamista ja vähentänyt harhaanjohtavien ESG-luokitusten käyttöä. Kertomukseen on liitettävä lainsäädäntöehdotus, jos komissio katsoo sen aiheelliseksi. (52 artikla.)

EU-asetuksen 53 artikla koskee voimaantuloa ja soveltamista. EU-asetus on tullut voimaan 20 päivää sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä eli 1.1.2025. EU-asetusta on sovellettava 2.7.2026 alkaen (53 artikla.) Poikkeuksen muodostaa velvoite nimetä toimivaltainen viranomainen 2.4.2026 mennessä (30 artikla).

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Yleistä

ESG-luokittajista annettu asetus on Suomessa suoraan sovellettavaa oikeutta. EU-asetuksen soveltamisalaan kohdistuvat ESG-luokittajat ovat siten velvoitettuja noudattamaan EU-asetuksen sääntelyä ilman erillistä kansallista lainsäädäntöä. Suorasta sovellettavuudesta huolimatta vaatii EU-asetuksen täytäntöönpano kuitenkin tiettyjä kohdennettuja muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Tällainen on kansallisen toimivaltaisen viranomaisen nimeäminen. ESMA:n ja toimivaltaisen viranomaisen välisen suhteen osalta on myös tarpeen arvioida tarvetta muuttaa kansallista lakia.

3.2 Finanssivalvonta ja ESMA:n suoravalvonnan alaiset

ESG-luokitusten tarjoajat ovat EU-asetuksen mukaisesti ESMA:n suoravalvonnan alaisia. Näin ollen kansallisella valvojalla, Suomen tapauksessa Finanssivalvonnalla, ei tule olla itsenäisiä

toimi- tai valvontavaltuuksia ESG-luokitusten tarjoajiin. EU-asetuksen 30 artikla kuitenkin edellyttää, että jäsenvaltiot nimeävät kansallisen toimivaltaisen viranomaisen. Vaikka ESMA vastaa ESG-luokitusten tarjoajien valvonnasta, se voi siirtää tiettyjä toimivaltuuksiaan harkintansa mukaan kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle (43 artikla). ESMA voi siirtää toimivaltaiselle viranomaiselle valtuuden pyytää tietoja valvottavalta EU-asetuksen 32 artiklan mukaisesti sekä valtuuden suorittaa tutkimuksia ja paikalla tehtäviä tarkistuksia EU-asetuksen 33 ja 34 artiklan mukaisesti. Tehtävien siirtäminen toimivaltaiselle viranomaiselle ei kuitenkaan vaikuta ESMA:n vastuuseen, eikä rajoita ESMA:n mahdollisuuksia suorittaa ja valvoa siirrettyä tehtävää. ESMA ei myöskään saa siirtää toimivaltaiselle viranomaiselle valvontatehtäviä, kuten toimilupapäätöksiä, lopullisia arviointoja taikka rikkomisia koskevia seurantapäätöksiä.

ESG-luokitusten tarjoajat eivät ole ainoita ESMA:n suoravalvonnan alaisia toimijoita. EU-lainsäädännön mukaisesti ESMA valvoo suoraan luottoluokituslaitoksia², kauppätietorekistereitä³, tiettyjä vertailuarvojen hallinnoijia⁴, kolmansien maiden keskusvastapuolia⁵, tiettyjä tietojen raportointipalveluidentarjoajia⁶, arvopaperistamisrekistereitä⁷, eurooppalaisten vihreiden joukkolainojen ulkopuolisia arvioijia⁸ ja konsolidoitujen kauppätietojen tarjoajia⁹. Finanssivalvonnasta annetussa laissa on yksilöity joitain ESMA:n suoravalvonnan alaisia toimijoita. Tällaisia tahoja on sisällytetty lain 5 §:ään, jossa määritellään muut finanssimarkkinoilla toimivat. Lainkohta sisältää luottoluokituslaitokset, kauppätietorekisterit, kriittisten vertailuarvojen hallinnoijat ja

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1060/2009 luottoluokituslaitoksista

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012 OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppätietorekistereistä ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/791 asetuksen (EU) N:o 600/2014 muuttamisesta tietojen avoimuuden parantamisen, konsolidoitujen kauppätietojen syntymisen esteiden poistamisen, kaupankäyntivelvollisuuksien optimoinnin ja toimeksiantovirrasta saatavien maksujen kieltämisen osalta

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2016/1011 rahoitusvälineissä ja rahoitus sopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012 OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppätietorekistereistä

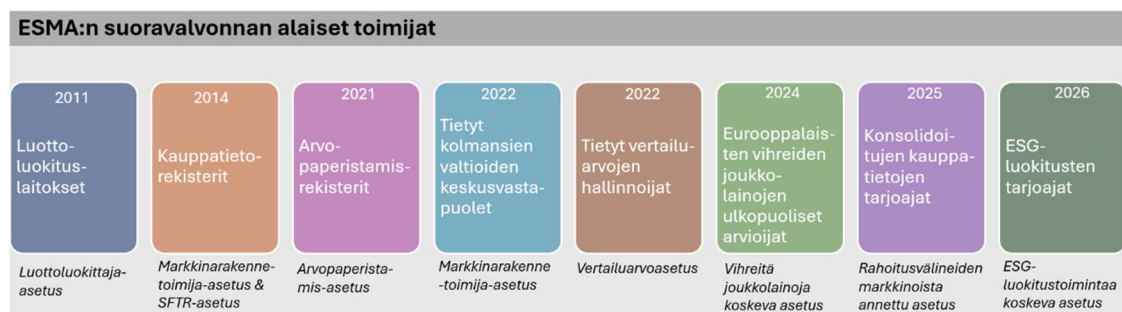
⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014 rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus yleisestä arvopaperistamisesta koskevasta kehyksestä ja erityisestä kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/2631 eurooppalaisista vihreistä joukkolainoista ja ympäristön kannalta kestävinä markkinoitavia joukkolainoista ja kestävyys sidottuja joukkolainoista koskevasta valinnaisesta tietojen julkistamisesta

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014 rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta

tietyt kolmansien maiden vertailuarvojen hallinnoijat. Muita ESMA:n suoravalvonnan alaisia toimijoita ei ole mainittu kyseisessä lainkohdassa.

Kuvio 1. ESMA:n suoravalvonnan alaisista toimijoista.

Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n mukainen muiden finanssimarkkinoilla toimivien määritelmä linkittyy myös muihin lain säännöksiin, joissa säädetään Finanssivalvonnan valtuuksista. Esimerkiksi Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:ssä säädetään muun muassa Finanssivalvonnan mahdollisuudesta asettaa muulle finanssimarkkinoilla toimivalle toimeenpanokielto sekä mahdollisuudesta velvoittaa muun finanssimarkkinoilla toimivan ryhtymään oikaisutoimenpiteisiin. Vastaavasti Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:ssä säädetään Finanssivalvonnan mahdollisuudesta määrätä uhkasakko tietyissä tilanteissa myös muulle finanssimarkkinoilla toimivalle. Finanssivalvonnasta annetussa laissa on myös muita viittauksia muihin finanssimarkkinoilla toimiviin. Voimassa olevan lainsäädännön nojalla Finanssivalvonnalla on siten tiettyjä suoria valvonta- ja toimivaltuuksia joihinkin ESMA:n suoravalvonnan alaisiin toimijoihin.

Siltä osin, kun Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n mukainen muun finanssimarkkinoilla toimivan määritelmä sisältää myös ESMA:n suoravalvonnan alaisia toimijoita, on kansallinen lainsäädäntö epäjohdonmukainen tiettyjen suoraan sovellettavien EU-asetusten kanssa. EU-sääntelyn näkökulmasta Finanssivalvonnalla ei saisi olla itsenäisiä valtuuksia näiden EU-säädösten perusteella ESMA:n suoravalvonnan alaisiin tahoihin, vaan ESMA vastaa yksinomaan tällaisten toimijoiden valvonnasta ja toimivaltuuksien käyttämisestä. ESMA voi kuitenkin tiettyjen edellytysten täytyessä harkintansa mukaan siirtää joitain tehtäviä Finanssivalvonnalle, mutta esimerkiksi sanktioita koskevat tehtävät ovat useissa EU-asetuksissa rajattu ESMA:n siirtoa koskevan harkintavallan ulkopuolelle. Päätös tehtävien siirtämisestä on myös yksinomaan ESMA:n harkinnassa, eikä toimivaltaisella viranomaisella ole näiden EU-asetusten nojalla itsestä oikeutta ryhtyä valvontatoimiin. Finanssivalvonnan toimivaltuudet suhteessa näihin ESMA:n suoravaltaviin menevät siten pidemmälle kuin mitä sovellettavat EU-lainsäädännön asetukset mahdollistaisivat. Täten on tarpeen arvioida tarvetta johdonmukaistaa kansallista lainsäädäntöä, jottei se ole ristiriidassa EU-lainsäädännön kanssa.

3.2.1 Luottoluokittajat

Luottoluokittajista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1060/2009 luottoluokituslaitoksista (jäljempänä *luottoluokittaja-asetus*). ESMA:n valvonta- ja toimivaltuuksien osalta luottoluokittaja-asetus vastaa pitkälti ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen systematiikkaa, koska ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen valvontakehikon lähtökohtana on ollut luottoluokittaja-asetuksen valvontakehikko. Luottoluokittajat olivat vuoteen 2011 asti kansallisten toimivaltaisten viranomaisten valvonnassa. Luottoluokittaja-asetuksen säätämisen yhteydessä luottoluokituslaitokset siirtyivät ESMA:n valvottavaksi.

Luottoluokittaja-asetuksen 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti ESMA valvoo mainitun asetuksen säännösten noudattamista. ESMA:n vastuulla on luottoluokittaja-asetuksen mukaisesti rekisteröityjen luottoluokituslaitosten jatkuva valvonta mainitun asetuksen 22 a artiklan mukaisesti.

Luottoluokittaja-asetuksen 23 a–23 e ja 24 artiklassa on säädetty ESMA:n erinäisistä toimi- ja valvontavaltuuksista. ESMA voi siirtää tehtäviään kansallisille toimivaltaisille viranomaisille luottoluokittaja-asetuksen 30 artiklan mukaisesti. Sellaisia tehtäviä, joita ESMA voi siirtää eteenpäin toimivaltaiselle viranomaiselle, ovat tietopyynnöt (23 b artikla), tutkimukset (23 c artikla) ja paikalla tehtävät tarkastukset (23 d artikla). ESMA ei sitä vastoin saa siirtää kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle luottoluokittaja-asetuksen mukaisia valvontatehtäviä, mukaan lukien rekisteröintipäätöksiä, lopullisia arviointoja tai rikkomusten seuranta koskevia päätöksiä. Tilanteissa, joissa ESMA siirtää toimivaltuuksiaan kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle, on tällä käytössään luottoluokittaja-asetuksessa kuvaillusti tarvittavat toimivaltuudet. Luottoluokittaja-asetuksen 23 d artiklan 6 kohdassa säädetään toimivallan siirtotilanteissa olevista valtuuksista. ESMA:n siirtäessään mainitun asetuksen 23 c artiklan mukaisia tutkimustehtäviä tai 23 d artiklan mukaisia paikalla tehtäviä tarkastuksia, on toimivaltaisella viranomaisella tätä varten samat valtuudet kuin ESMA:lla.

Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 19 kohdan mukaisesti luottoluokittaja-asetuksen mukaiset luottoluokituslaitokset ovat lainkohdan tarkoittamia muita finanssimarkkinoilla toimivia. Näin ollen nykylainsäädäntö antaa Finanssivalvonnalle tiettyjä suoria valtuuksia ESMA:n suoraalvonnalla alaisiin luottoluokituslaitoksiin.

3.2.2 Vertailuarvojen hallinnointi

Vertailuarvojen hallinnoinnista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/2011 rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta (jäljempänä *vertailuarvoasetus*). Vertailuarvoasetusta muutettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/2175, jolloin muun ohessa ESMA nimitettiin vertailuarvoasetuksen 20 artiklan 1 kohdan a ja c kohdassa tarkoitettujen kriittisten vertailuarvojen hallinnoijien toimivaltaiseksi viranomaiseksi 1.1.2022 alkaen. Vastaavasti ESMA nimettiin tällöin toimivaltaiseksi viranomaiseksi kolmansien maiden vertailuarvojen hallinnoijien tunnustamisessa vertailuarvoasetuksen 32 artiklan mukaisesti. Vertailuarvojen hallinnoijien valvonta onkin jaettu erilaisten vertailuarvojen hallinnoijien osalta ESMA:lle ja toimivaltaisille viranomaisille.

ESMA voi siirtää tehtäviään kansallisille toimivaltaisille viranomaisille vertailuarvoasetuksen 48 m artiklan mukaisesti. Sellaisia tehtäviä, joita ESMA voi siirtää eteenpäin toimivaltaiselle viranomaiselle ovat tietopyynnöt (48 b artikla), tutkimukset (48 c artikla) ja paikalla tehtävät tarkastukset (48 d artikla). Tilanteissa, joissa ESMA siirtää toimivaltuuksiaan kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle, on tällä käytössään vertailuarvoasetuksessa kuvaillusti tarvittavat toimivaltuudet. Vertailuarvoasetuksen 48 d artiklan 7 kohdassa säädetään toimivallan siirtotilanteissa olevista valtuuksista. ESMA:n siirtäessä 48 c artiklan mukaisia tutkimustehtäviä tai 48 d artiklan mukaisia paikalla tehtäviä tarkastuksia, on toimivaltaisella viranomaisella tätä varten samat valtuudet kuin ESMA:lla.

Vertailuarvioiden hallinnoijista on säädetty muun muassa Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 ja 33 kohdassa. Pykälän 32 kohdan mukaan muuna finanssimarkkinoilla toimivana pidetään sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, jonka Finanssivalvonta on rekisteröinyt vertailuarvoasetuksen 34 artiklan perusteella. Pykälän 33 kohdan mukaan muuna finanssimarkkinoilla toimivana pidetään puolestaan muuta henkilöä kuin lain 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa tai edellä

32 kohdassa tarkoitettua rekisteröitynyttä vertailuarvon hallinnoijaa, joka on velvollinen noudattamaan vertailuarvoasetusta. Lainkohdassa ei ole rajattu pois ESMA:n suoravalvonnan alaisia toimijoita. Näin ollen nykyainsäädäntö antaa Finanssivalvonnalle tiettyjä valtuuksia ESMA:n suoravalvonnan alaisiin vertailuarvojen hallinnoijiin.

3.2.3 Kauppatietorekisterit

Kauppatietorekistereistä on säädetty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 648/2012, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä (jäljempänä *markkinarakenneasetus*) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/2365 arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä (jäljempänä *SFTR-asetus*). Markkinarakenneasetuksen mukaisesti ESMA hyväksyy ja valvoo kauppatietorekistereitä. Markkinarakenneasetuksen VI-osaston 1 luvussa säädetään muun muassa kauppatietorekistereistä, niiden rekisteröinnistä ja ESMA:n valvonta- ja toimivaltuuksista. ESMA voi siirtää tehtäviään kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle markkinarakenneasetuksen 74 artiklan mukaisesti. ESMA voi siirtää valtuuden tietopyyntöjen tekemiseen (61 artikla) sekä yleisten tutkimusten tekemiseen (62 artikla) ja paikalla tehtävien tarkastuksien suorittamiseen (63 artikla). ESMA ei sitä vastoin saa siirtää valvontatehtäviä, kuten rekisteröintipäätöksiä, lopullisia arviointoja ja rikkomusten seurantaa koskevia päätöksiä. Vastavasti SFTR-asetus antaa ESMA:lle valtuudet hyväksyä ja valvoa kauppatietorekistereitä.

Tilanteissa, joissa ESMA siirtää toimivaltuuksiaan kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle, on tällä käytössään markkinarakennetoimija-asetuksessa kuvaillusti tarvittavat toimivaltuudet. Markkinarakennetoimija-asetuksen 63 artiklan 6 kohdassa säädetään toimivallan siirtotilanteissa olevista valtuuksista. ESMA:n siirtäessä 62 artiklan mukaisia tutkimustehtäviä tai 63 artiklan mukaisia paikalla tehtäviä tarkastuksia, on toimivaltaisella viranomaisella tätä varten samat valtuudet kuin ESMA:lla.

Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 21 ja 35 kohdassa säädetään osin myös kauppatietorekistereistä. Pykälän 21 kohdassa mainitaan muuna finanssimarkkinoilla toimivana muun muassa markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu kauppatietorekisteri. Pykälän 35 kohdassa puolestaan määritellään muuksi finanssimarkkinoilla toimivaksi sellaiset muut henkilöt kuin lain 4 §:ssä tarkoitetut valvottavat, jotka ovat velvollisia noudattamaan SFTR-asetusta. Näin ollen voimassa oleva lainsäädäntö antaa Finanssivalvonnalle tiettyjä valtuuksia ESMA:n valvonnan alaisiin kauppatietorekistereihin.

3.3 Finanssivalvonnan nimeäminen toimivaltaiseksi viranomaiseksi

Finanssivalvonnasta annetun lain 6 luvussa säädetään muun muassa EU-säädösten noudattamisen valvonnasta. Lain 50 a–50 z §:t kattavat säännöksiä, joissa muun muassa säädetään Finanssivalvonnan roolista erinäisten EU-asetusten ja -direktiivien mukaisena toimivaltaisena viranomaisena. Osa Finanssivalvontaa koskevista säännöksistä on sisällytetty niin sektorilainsäädäntöön kuin myös Finanssivalvonnasta annettuun lakiin. Toisaalta joidenkin EU-asetusten ja -direktiivien mukaisesta toimivaltaisen viranomaisen määritelmästä on säädetty yksinomaan Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Tällaisia säännöksiä on esimerkiksi lain 50 f §:n, jonka mukaisesti Finanssivalvonnan toimii erinäisten EU-rahastosäädösten mukaisena toimivaltaisena viranomaisena.

Toimivaltaisen viranomaisen määrittämisen lisäksi 50 a–50 z §:t sisältävät erinäisiä muita säännöksiä. Tietyissä lainkohdissa on säädetty Finanssivalvonnan roolista yhteysviranomaisena tai yhteistyön koordinoinnista vastaavana viranomaisena. Tällaisia lainkohtia ovat Finanssivalvonnasta annetun lain 50 d §, 50 j §, 50 m §, 50 o §, 50 u § ja 50 x §.

Yksittäisissä lainkohdissa on lisäksi myös muita Finanssivalvontaa koskevia säännöksiä. Finanssivalvonnasta annetun lain 50 d §:n mukaan Finanssivalvonta toimii markkinarakennetoimija-asetuksen 10 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena, eli Finanssivalvonta vastaa tiettyjen finanssialan ulkopuolisille vastapuolille asetettujen velvollisuuksien täyttämisestä. Vastaavasti 50 p §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta toimii EU:n DORA-asetuksen 26 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena, eli Finanssivalvonta vastaa uhkaperusteiseen tunkeutumistestaukseen kansallisella tasolla liittyvistä tehtävistä. Finanssivalvonnasta annetun lain 50 n §:n 2 momentissa säädetään erinäisistä Finanssivalvonnan maksupalveludirektiivin mukaisista velvollisuuksista. Lain 50 o §:ssä säädetään muun ohella valtiovarainministeriön roolista rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 44 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Lain 50 b § ei liity mihinkään yksittäiseen tai erikseen nimettyyn EU-säädökseen, vaan siinä säädetään yleisemmällä tasolla erimielisyyden saattamisesta Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi. Lisäksi lain 50 z §:ssä säädetään Finanssivalvonnan toiminnasta ESAP-asetuksessa tarkoitettuna tiedonkeruuelimenä.

<i>Lainkohta</i>	<i>Toimivaltaisena viranomaisena toimiminen</i>	<i>Yhteistyötä koskeva säännös</i>	<i>Muuna viranomaisena toimiminen</i>	<i>Muu säännös</i>
50 a §	x			
50 b §				x
50 c §	x			
50 d §	x	x	x	
50 e §*	x			
50 f §	x			
50 g §	x			
50 h §	x			
50 i §	x			
50 j §	x	x		
50 k §	x			
50 l §	x			
50 m §	x	x		
50 n §	x			x
50 o §	x	x		x**
50 p §	x		x	
50 q §	x			
50 r §	x			
50 s §	x			
50 t §	x			
50 u §	x	x		
50 v §	x			
50 w §	x			
50 x §	x	x		
50 y §	x			
50 z §				x
50 å §***			x	x

**Huutokauppa-asetus, johon lain 50 e §:ssä viitataan, on kumottu.*

***Lainkohdassa säädetään VM:n roolista pörssin toimilupaviranomaisena. Tällaiset pörssin toimilupaviranomaisen tehtävät on ehdotettu siirtyväksi Finanssivalvonnalle 29.9.2025. (HE 30/2025)*

****HE 46/2025 esitetään säädettäväksi uusi 50 a §.*

Kuvio 2. Kuviossa on esitetty Finanssivalvonnasta annetun lain 50 a–50 z §:n sisältämiä säännöksiä. Kuvio on suuntaa antava. Kokonaiskuvan hahmottamisen helpottamiseksi taulukossa on yksinkertaistettu lainkohtien sisältöä.

Finanssivalvonnasta annetun lain 6 luvun 50 a–50 z §:n säätämisessä on vuosien saatossa valittu erityylisiä ratkaisuja. Osin säännöksillä on pantu kansallisesti täytäntöön EU-asetuksia ja osin puolestaan EU-direktiivejä. Osa säännöksistä on luonteeltaan informatiivisia ja ne tukevat sektorilainsäädännön säännöksiä toimivaltaisen viranomaisen määrittämisestä. Jotkut Finanssivalvontaa koskevat säännökset on sisällytetty ainoastaan Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, vaikka toiminnasta olisi muutoin säädetty sektorilainsäädännössä. Toisaalta joidenkin EU-säädösten osalta riittäväksi on katsottu pelkkä sektorilainsäädännön säännös Finanssivalvonnan toiminnasta EU-säädöksen mukaisena toimivaltaisena viranomaisena. Tällaisia säännöksiä on muun muassa sijoitusrahastodirektiivin 97 artiklan mukainen velvollisuus nimetä toimivaltaisen viranomaisen, joka on kansallisesti toimeenpantu yksinomaan sijoitusrahastolain 1 luvun 5 §:ssä.

Finanssivalvonnasta annetun lain 50 a–50 z § sisältävät huomattavan määrän toistoa ja ne voivat olla osin raskaslukuisia. Aikoinaan valittu tapa säätää yksittäisen tai muutaman EU-säädöksen osalta yhdessä pykälässä on ajan kanssa osoittautunut työlääksi ja laajentanut Finanssivalvonnasta annetun lain 6 luvun varsin pitkäksi ja siten vaikeuttanut kyseisen luvun luettavuutta. Mahdolliset uudet EU-tasoiset säännökset toimivaltaisen viranomaisen nimeämisestä voi olla hankala panna kansallisesti täytäntöön Finanssivalvonnasta annetun lain 6 lukuun nykyisen sääntelytavan mukaisesti käytettävissä olevien aakkosten loputtua. Vaihtoehtoisesti vastaavalaista kirjainpykälälistaa voitaisiin jatkaa 51 §:stä alkaen, joka on aikoinaan kumottu. Finanssivalvonnasta annetun lain 52 § on kuitenkin voimassa ja koskee tietojenvaihtoa, jolloin se toimii rajana kirjainpykälille. On odotettavissa, että komissio antaa tulevaisuudessa uusia EU-säädöksiä, joiden osalta on säädettävä toimivaltaisesta viranomaisesta. Näin ollen on tarpeellista tarkastella vaihtoehtoisia ja johdonmukaisempia tapoja huolehtia sellaisista kansallisista täytäntöönpanovelvoitteista, jotka nyt ilmenevät Finanssivalvonnasta annetun lain 50 a–50 z §:n säännöksistä. Hallituksen esityksen yhteydessä on lisäksi tarpeen tarkastella Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY mukaisen kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien huutokaupan ajoituksesta, hallinnoinnista ja muista näkökohdista annetun komission asetukseen (EU) N:o 1031/2010, jäljempänä *huutokauppa-asetus*, laissa tehtyjä viittauksia, sillä huutokauppa-asetus on kumottu.

3.3.1 Finanssivalvonnan henkilöstö

ESG-luokitustoiminnasta annetun asetuksen mukaisella toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava asianmukainen henkilöstö, jolla on riittävät valmiudet ja asiantuntemus, voidakseen suorittaa EU-asetuksen mukaiset tehtävänsä (30 artikla 2 kohta). Finanssivalvonnan henkilökunnan osaamisesta ei ole erikseen säädetty Finanssivalvonnasta annetussa laissa taikka sektorikohtaisesti, vaan riittävän osaamisen katsotaan liittyvän olennaisesti Finanssivalvonnalle annettujen tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen. Finanssivalvonnan tehtävistä on säädetty yleisesti Finanssivalvonnasta annetussa laissa ja lisäksi sektorikohtaisissa laeissa.

Finanssivalvonnan henkilöstöön sovelletaan myös lakia Suomen Pankin virkamiehistä ja valtion virkamieslakia (750/1994), jonka 3 luvussa on säädetty virkamiehen kelpoisuusvaatimuksista: viran ja määräaikaisen virkasuhteen hakumenettely, nimittäminen ja kelpoisuusvaatimukset. Myös Finanssivalvonnan johtajan tehtäviin kuuluu valvoa, että tehtävät hoidetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti Finanssivalvonnasta annetun lain 12 §:n 2 kohdan mukaisesti.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Keskeiset lakimuutokset koskisivat Finanssivalvonnasta annettua lakia, johon ehdotetaan tehtäväksi välttämättömiä muutoksia EU:n ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen täytäntöönpanon johdosta. Ehdotettujen muutosten myötä Finanssivalvonnasta tulisi EU:n ESG-luokitus-toimintaa koskevassa asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan lisäksi ESMA:n suoravalvonnan alaisten toimijoiden poistamista Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:stä. Tämä korjaisi Finanssivalvonnasta annetun lain ja EU-asetusten epäjohtonmukaisuudesta sen osalta, millaisia toimivaltuuksia Finanssivalvonnalla on Finanssivalvonnasta annetun lain perusteella ESMA:n suoravalvottaviin. Käytännössä hallintolain 6 §:n tarkoitussidonnaisuusperiaatteen mukaisesti viranomainen saa käyttää toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Lisäksi EU:n säädöshierarkiasta johtuu, että EU-lainsäädännön mukainen asetus ohittaa sen kanssa ristiriitaisen säännöksen, joten epäjohtonmukaisuus on ratkaistavissa käytännön tilanteissa. Selkeyden vuoksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttaminen tältä osin on perusteltua. Jatkossakin ESMA voisi siirtää tehtäviään Finanssivalvonnalle kulloinkin sovellettavan EU-säädöksen mukaisesti. EU-asetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta, eikä ESMA:n tehtävien siirtämisestä olisi siten tarpeen säätää erikseen kansallisesti. Siten tilanteessa, jossa ESMA siirtäisi tiettyjä tehtäviään eteenpäin Finanssivalvonnalle, voisi Finanssivalvonta käyttää valtuuksiaan suoraan sovellettavan EU-asetuksen säännösten perusteella.

ESMA:n suoravalvonnan alaisia toimijoita, jotka poistettaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:stä olisivat luottoluokittajat, joista on säädetty 5 §:n 19 kohdassa ja kauppatietorekistereitä koskeva maininta 21 kohdassa. Pykälän 33 kohtaan lisättäisiin viittaus vertailuarvoasetuksen 20 artiklan 1 kohdan a ja c alakohtien mukaisista kriittisistä vertailuarvojen hallinnoijista sekä mainitun asetuksen 32 artiklassa tarkoitetuista vertailuarvojen hallinnoijista, jotka ovat ESMA:n suoravalvonnan alaisia. Vastaavasti 5 §:n 35 kohtaan lisättäisiin maininta arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 5 artiklan mukaisesti rekisteröityihin kauppatietorekistereihin ja 19 artiklan mukaisesti tunnustettuihin kauppatietorekistereihin. Muutoksilla ei arvioida olevan käytännön vaikutuksia, vaan kyse on kansallisen lainsäädännön yhdenmukaistamisesta suoraan sovellettavien EU-asetusten kanssa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan myös Finanssivalvonnasta annetun lain 6 luvun selkeytystä 50 a–50 z §:n osalta. Ehdotuksen mukaan jatkossa Finanssivalvonnan nimeämistä tietyn EU-säädöksen mukaiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi säädettäisiin lain 50 a §:ssä. Ehdotetussa 50 a §:ssä säädettäisiin Finanssivalvonnan toimimisesta toimivaltaisena viranomaisena ja EU-säädökset olisivat momentissa luettelona. Myös ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen mukainen toiminta toimivaltaisena viranomaisena sisältyisi muutettavaksi esitettyyn 50 a §:n luettelon viimeisenä 31 kohtana. Jatkossa luetteloon voitaisiin lisätä uusia EU-säädöksiä vastaavalla tavalla, eikä tulevien EU-säädösten määrä aiheuttaisi lainsäädäntötekniisiä haasteita.

Finanssivalvonnan toiminnasta erinäisten EU-säännösten mukaisena yhteyspisteenä tai yhteistyön koordinoijana säädettäisiin lain 50 b §:ssä. Lain 50 c §:ssä säädettäisiin Finanssivalvonnan

toiminnasta tietyissä tilanteissa EU-säädöksen mukaisena erityisenä viranomaisena. Lain 50 d §:ssä säädettäisiin Finanssivalvonnan roolista ESAP-asetuksen mukaisena tiedonkeruuelimenä. Lain 50 e §:ssä säädettäisiin toimenpiteistä, joihin Finanssivalvonnan on ryhdyttävä saamansa poikkeamaraportin vuoksi. Lain nykymuodossa kumotun 51 §:n tilalle ehdotettaisiin säädettäväksi uusi 51 §, jossa määrittäisiin voimassa olevan 50 b §:n mukaisesti erimielisyyksien saatamisesta Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi. Samalla korjattaisiin eräissä muissa laeissa tehty viittaukset Finanssivalvonnasta annetun lain 50 b §:ään ja 50 d §:ään. Tällaisia viittauksia on tehty vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa. Hallituksen esityksessä lisäksi ehdotetaan kumottavaksi Finanssivalvonnasta annetussa laissa tehty viittaukset huutokauppa-asetukseen, sillä kyseinen asetus on kumottu.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Hallituksen esityksen lakiehdotuksilla ei ole vaikutuksia kuin Finanssivalvontaan. EU-asetuksella on vaikutuksia ESG-luokitusten tarjoajiin, rahoitusmarkkinoilla toimiviin tahoihin sekä ESMA:an. Alla on kuvattu EU-asetuksen keskeiset vaikutukset sekä vaikutukset viranomaisiin -kohdassa hallituksen esityksen vaikutukset Finanssivalvontaan.

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Hallituksen esityksen lakiehdotuksilla ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia. EU-asetuksella on suoria vaikutuksia ESG-luokitusten tarjoajiin, ESMA:an ja toimivaltaisiin viranomaisiin, eli lakiehdotusten mukaisesti Suomessa Finanssivalvontaan. EU-asetuksen säännöksillä on epäsuoria lähtökohtaisesti myönteisiä vaikutuksia muihin rahoitusmarkkinoilla toimiviin tahoihin muun muassa parantuneen läpinäkyvyyden takia, mikä edistää kuluttajan- ja sijoittajansuojaa ja epäsuorasti myös rahoitusvakauden ylläpitämistä.

ESG-luokitusten tarjoajat

Komission lainsäädäntöehdotuksen mukaan EU:ssa toimi 59 ESG-luokittajaa vuonna 2022, joista 30 on sijoittautunut EU:hun ja 29 toimii kolmannelta maasta käsin. Kansainvälisesti suurimmat ESG-luokittajat ovat sijoittautuneet kolmansiin maihin, yleensä Yhdysvaltoihin. EU:hun sijoittautuneista ESG-luokittajista kolme oli suurikokoisia, kuusi keskikokoisia, yhdeksän pieniä ja 12 mikrokokoisia yrityksiä. Lopullisen EU-asetuksen ESG-luokituksen käsite ja siten EU-asetuksen soveltamisala eroaa jonkin verran komission ehdotuksesta, minkä takia arvio voi erota lopullisen EU-asetuksen soveltamisalasta. EU-asetuksen soveltamisala jättää jonkin verran tulkinnanvaraa, mikä vaikeuttaa soveltamisalaan kuuluvien tahojen joukon arviointia ennen kuin ESMA alkaa tulkita EU-asetuksen soveltamisesta. Valtiovarainministeriön alustavien tietojen mukaan Suomeen olisi sijoittunut yksi toimija, joka todennäköisesti kuuluisi EU-asetuksen soveltamisalaan. Soveltamisalan ollessa epäselvä voi olla, että joku muukin Suomeen sijoittautunut ESG-dataa tarjoava ja hyödyntävä yritys saatettaisiin katsoa soveltamisalaan kuuluvaksi ESMA:n toimesta. EU-asetuksen soveltamisala selkeytynee viimeistään kesällä 2026, jolloin toimilupia ryhdytään hakemaan ESMA:sta.

Jos suomalainen yritys aikoo ryhtyä tarjoamaan ESG-luokituksia, sen olisi varauduttava EU-asetuksen velvoitteista aiheutuviin kustannuksiin. Sääntelyn parantaessa kuluttajan- ja sijoittajansuojaa ja läpinäkyvyyttä se korottaa samalla markkinoille tulon kynnyksen. Komissio on arvioinut vaikutusasiakirjassaan, että ESG-luokittajille aiheutuu suoria lainsäädäntöön liittyviä sopeutumiskustannuksia IT- ja muiden järjestelmien ja sisäisten toimintatapojen sopeuttamisesta sopiviksi uuteen lainsäädäntöön. Lisäksi komissio on arvioinut, että toimiluvan hakemiseen

liittyvän prosessin kulut olisivat noin 107 000–179 000 euroa yksittäiselle ESG-luokitusten tarjoajalle. Komission mukaan valvontamaksu olisi todennäköisesti 0,37–2,4 prosenttia tarjoajan liikevaihdosta. Pienin kerroin koskisi pienimpiä ESG-luokittajia ja suurin kerroin suurimpia. Arvioihin liittyy paljon epävarmuutta ja on huomioitava, että EU-asetus on muuttunut joiltakin osin komission lainsäädäntöehdotuksesta, jota varten komissio on tehnyt vaikutusarvionsa. EU-asetus sisältää oman väliaikaisen kehikon pienille ESG-luokitusten tarjoajille, joka laskee kustannusten osalta markkinoille tulon kynnyistä. Jos markkinoille tulon kynnys on liian korkea, ESG-luokitusten saatavuus yrityksistä, etenkin pienistä ja keskisuurista yrityksistä, saattaisi heiketä nykyisestä.

Rahoituksenvälittäjät

Monet rahoituksenvälittäjät, kuten sijoittajat ja luottolaitokset, hyödyntävät ESG-luokituksia arvioidessaan sijoituskohteita. Lisäksi rahoituksenvälittäjät voivat hankkia ESG-luokituksia sekä sijoitus- ja rahoituskohteilleen että tarjoamilleen rahoitusvälineille. EU-asetuksen säännökset parantavat kuluttajan- ja sijoittajansuojaa, tuovat lisää läpinäkyvyyttä markkinoille ja siten mahdollisesti laskevat rahoituksenvälittäjien käyttämää aikaa tuotteen ominaisuuksien arvioinnissa, mikä voi vähentää myös resurssitarpeita. Vaikka isossa kuvassa sijoittajat hyötyvät EU-sääntelystä, ESG-luokitusten käyttäjille aiheutuu kustannuksia, sillä ESG-luokittajat saatavat siirtää nousseet lainsäädännön noudattamisesta ja valvonnasta aiheutuvat kustannukset asiakkailleen.

Yritykset

Yritykselle on voitu tehdä tai antaa ESG-luokitus erilaisia reittejä pitkin. Yritys on voinut ostaa itselleen ESG-luokituksen, jolloin on todennäköistä, että yritys maksaa jatkossa korkeampaa hintaa luokituksesta ESG-luokittajan liiketoiminnan kallistuessa. Toisaalta yritystä voidaan arvioida esimerkiksi jonkun muun ESG-luokittajan tai rahoituksenvälittäjän pyynnöstä. Tällaisessa tapauksessa ei ole odotettavissa, että arvioinnin kohteena olevaan yritykseen kohdistuisi kohonneita kustannuksia. Luokiteltavan yrityksen näkökulmasta läpinäkyvyys ESG-luokituksen sisällöstä paranee. Lisäksi EU-sääntely mahdollistaa luokiteltavan yrityksen tai muun luokiteltavan instrumentin liikkeeseenlaskijan kommentoinnin ESG-luokitusten tarjoajalle, kun yritykselle tai instrumentille annetaan ESG-luokitus.

Kotitaloudet

EU-asetuksella on myös vähäisiä ja epäsuoria vaikutuksia kotitalouksiin. Kotitaloudet toimivat rahoitusmarkkinoilla ja ne kohtaavat ESG-luokituksia esimerkiksi sijoitusrahastoja, vaihtorahastoja tai osakkeita vertaillessa. Kotitalouksien kannalta ESG-luokituksista julkisesti ja muuten annettavat tiedot yhdenmukaistuvat ja selkeytyvät, minkä johdosta myös kotitaloudet pystyvät entistä paremmin arvioimaan sijoituspäätöksiään. Lisäksi kotitaloudet voivat hyödyntää eri yritysten julkisesti tarjolla olevia ESG-luokituksia tehdessään muita ostopäätöksiä, kuten isoja kulutushankintoja. EU-asetus on omiaan parantamaan sekä sijoittajan- että kuluttajansuojaa parantamalla ESG-luokitusten luotettavuutta.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisiin

ESMA

EU-asetuksessa on säädetty, että ESG-luokitusten tarjoajia valvoo ESMA. ESMA tarvitsee uusia resursseja toimilupien käsittelyyn ja valvonnan toteuttamiseen. ESMA:n ESG-luokitusten

tarjoajien valvonta kustannetaan ESG-luokitusten tarjoajilta kerättäviltä valvontamaksuilla. Täten ESG-luokitusten tarjoajien valvonnalla ei ole vaikutusta EU-budjettiin tai kansalliseen talousarvioon.

Finanssivalvonta

EU-asetuksella ja siihen liittyvillä hallituksen esityksen lakiehdotuksilla on vaikutusta Finanssivalvontaan. EU-asetus mahdollistaa, että ESMA voi tarvittaessa hyödyntää kansallisen toimivaltaviranomaisen apua. Hallituksen esityksen lakiehdotuksissa Finanssivalvontaa ehdotetaan EU-asetuksen mukaiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Jos ESMA delegoisi tehtäviään Finanssivalvonnalle, sille aiheutuneet kustannukset katettaisiin ESMA:n keräämillä valvontamaksuilla. EU-asetus sisältää velvoitteen, jonka mukaan toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava asianmukainen henkilöstö, jolla on riittävät valmiudet ja asiantuntemus voidakseen suorittaa EU-asetuksen mukaiset tehtävät. Vaikka Finanssivalvonnalle ei ehdoteta uusia valvottavia, se joutuu kuitenkin hankkimaan ja ylläpitämään osaamista ESG-luokitusten tarjoajista.

Lakiehdotukset Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta eivät aiheuta vaikutuksia Finanssivalvontaan. EU-asetukset ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, ja jo nykyisin Finanssivalvonta soveltaa EU-asetuksen velvoitteita, eikä sen kanssa epä johdonmukaista kansallista lainsäädäntöä. Esitetyllä muutoksella on siten vain selkeyttävä vaikutus.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Muita toteuttamisvaihtoehtoja itse EU-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon osalta ei ole arvioitu. EU-asetuksen täytäntöönpanemiseksi ehdotetaan tehtäväksi vain välttämättömät muutokset kansalliseen lakiin. EU-asetus on luonteeltaan maksimiharmonisoiva, eikä se sisällä jäsenvaltio-optiota tai muuta kansallista liikkumavaraa. Asetuksen täytäntöönpano edellyttää vain toimivaltaisen viranomaisen määrittämistä. Finanssivalvonnalle ei käytännössä ole luontevaa vaihtoehtoa.

Hallituksen esityksessä esitetään muutettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 50 a–50 z §:n systematiikkaa. Ehdotuksella pyritään luomaan yksinkertaisempi ja selkeämpi näköala Finanssivalvonnan toiminnan kokonaisuuteen. Tämä Finanssivalvonnasta annetun lain selkeyttämiseen tähtäävä toimenpide voitaisiin toteuttaa myös muilla keinoilla. Vaihtoehtoisesti nämä toimet voitaisiin jättää tekemättä.

Finanssivalvonnasta annetun lain 50 a–50 z § sisältävät osin keskenään epä johdonmukaisia säännöksiä. Mahdollista olisi, että Finanssivalvonnasta annetussa laissa Finanssivalvonta nimettäisiin toimivaltaiseksi viranomaiseksi ainoastaan sellaisessa tilanteessa, jossa asianmukaisista sektorilainsäädöstä ei ole. Vaihtoehtoisesti kaikki Finanssivalvonnan nimeämiset voitaisiin tehdä Finanssivalvonnasta annetussa laissa siitä huolimatta, että tietystä EU-säädöksen mukaisesta toiminnasta olisi säädetty myös sektorilaissa.

Systematiikan muutos voitaisiin myös jättää tekemättä tämän hallituksen esityksen yhteydessä. Tällöin aakkosten loppumisen aiheuttama haaste olisi edessä 50 ö §:n hyödyntämisen jälkeen. Tällöin mahdollista voisi olla kumotun 51 §:n hyödyntäminen ja aakkosten jatkaminen uudestaan alusta. Tämä vaihtoehto sisältää kuitenkin huomattavan määrän turhaa toistoa Finanssivalvonnasta annetun lain sisällä. Mikäli lain 51 §:n perään jatkettaisiin samankaltaisesti kirjainpykälä, voitaisiin tulevaisuudessa päätyä tilanteeseen, jossa Finanssivalvonnasta annetun lain 6

luvussa olisi lähes 60 kirjainpykälää, joissa Finanssivalvonta nimettäisiin toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Turhan toiston välttämiseksi tässä hallituksen esityksessä on päädytty ehdottamaan 50 a–50 z §:n johdonmukaistamista jäljempänä esitetyllä tavalla. Lisäksi 51 § ehdotetaan otettavaksi käyttöön, jolloin mahdollisuus hyödyntää sitä ei enää olisi käytettävissä edellä kuvatulla tavalla.

5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemissa tai toteuttamisvaihtoehtoja ei ole katsottu tarpeelliseksi arvioida, koska EU-asetus ei sisällä jäsenvaltio-optiota tai muuta kansallista liikkumavaraa.

6 Lausuntopalaute

[Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen.]

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki Finanssivalvonnasta

5 §. *Muut finanssimarkkinoilla toimivat.* Pykälän 19 kohta ehdotetaan kumottavaksi ja pykälän 21, 33 ja 35 kohta ehdotetaan muutettavaksi. Muutoksen tarkoituksena olisi ainoastaan poistaa ESMA:n suoravalvonnan alaiset toimijat muun finanssimarkkinoilla toimivan määritelmästä.

Nykymuodossaan pykälä kattaa määritelmän muista finanssimarkkinoilla toimivista. Finanssivalvonnalla on toimivaltuuksia näihin esimerkiksi Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:n, 33 a §:n ja 39 §:n nojalla. Muutosehdotuksella varmistetaan, ettei Finanssivalvonnalla olisi EU-säädösten kanssa ristiriitaisia valtuuksia ESMA:n suoravalvonnan alaisiin toimijoihin.

Luottoluokituslaitoksia koskeva 19 kohta esitetään kumottavaksi. Luottoluokituslaitokset ovat ESMA:n suoravalvonnan alaisia ja ESMA voi osana valvontatyötään siirtää harkintansa mukaan tiettyjä tutkinta- ja selvitysvaltuuksiaan Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnalla ei kuitenkaan ole itsenäistä valvontaoikeutta luottoluokituslaitoksiin. Vastaavasti luottoluokittaja-asetus ei salli, että Finanssivalvonta antaisi sanktioita luottoluokituslaitoksille. ESMA voisi kuitenkin jatkossakin siirtää luottoluokittaja-asetuksen 30 artiklan mukaisesti Finanssivalvonnalle tiettyjä luottoluokittaja-asetuksen 30 artiklan 1 kohdassa mainittuja tehtäviä. Näin Finanssivalvonnalla olisi luottoluokittaja-asetuksen 23 d artiklan mukaiset valtuudet jatkossakin.

Pykälän 21 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että maininnat markkinarakennetoimija-asetuksen artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun kauppatietorekisteriin kumottaisiin. Kauppatietorekisterit ovat ESMA:n suoravalvonnan alaisia ja Finanssivalvonnan valtuudet rajoittuvat tilanteisiin, joissa ESMA siirtää toimivaltuuksiaan Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnalla ei siten ole itsenäisiä toimi- tai valvontavaltuuksia kauppatietorekistereihin. ESMA voisi kuitenkin jatkossakin siirtää markkinarakennetoimija-asetuksen 74 artiklan mukaisesti tiettyjä tehtäviään Finanssivalvonnalle ja Finanssivalvonnalla olisi siten tällöin käytössään mainitun asetuksen 63 artiklan 6 kohdan mukaiset toimivaltuudet.

Pykälän 22 kohta ehdotetaan kumottavaksi. Kyseinen kohta on perustunut huutokauppa-asetukseen, joka on kumottu vuonna 2023.

Pykälän 33 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että lainkohdan soveltamisen piiristä rajattaisiin pois vertailuarvoasetuksen 20 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdissa tarkoitetut kriittiset vertailuarvojen hallinnoijat ja mainitun asetuksen 32 artiklassa tarkoitetut vertailuarvojen

hallinnoijat. Tällaiset toimijat ovat ESMA:n suoravalvonnan alaisia. ESMA voisi kuitenkin jatkossakin siirtää vertailuarvoasetuksen 48 m artiklan mukaisesti tehtäviään Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta voisi tällaisissa tilanteissa käyttää vertailuarvoasetuksen 48 d artiklan 7 kohdan mukaisia valtuuksiaan.

Pykälän 35 kohtaa esitetään muutettavaksi lisäämällä poikkeuksen piiriin arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 5 artiklan mukaisesti rekisteröidyt kauppätietorekisterit ja mainitun asetuksen 19 artiklan mukaan tunnustetut kauppätietorekisterit. Tällaiset toimijat ovat ESMA:n suoravalvonnan alaisia.

38 §. Rikemaksu. Pykälän 1 momentin 5 kohta ehdotetaan kumottavaksi. Kyseinen kohta on perustunut huutokauppa-asetukseen, joka on kumottu vuonna 2023.

40 §. Seuraamusmaksu. Pykälän 2 momentin 3 kohta ehdotetaan kumottavaksi. Kyseinen kohta on perustunut huutokauppa-asetukseen, joka on kumottu vuonna 2023.

50 a §. Toimivaltaisena viranomaisena toimiminen. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälä sisältäisi nykyisen 50 a ja 50 c–50 y §:n säännökset Finanssivalvonnan nimeämisestä tiettyjen EU-säädösten mukaiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Nykyisien 50 a ja 50 c–50 y §:n asiasisältöön ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia, vaan kyseessä olisi täysin tekninen siirto. Pykälän otsikointia esitetään muutettavaksi vastaamaan ehdotettavia muutoksia.

Pykälän 1 kohta vastaisi voimassa olevaa 50 a §:ää.

Pykälän 2 kohta vastaisi voimassa olevaa 50 c §:ää.

Pykälän 3 kohta vastaisi voimassa olevaa 50 d §:ää toimivaltaisen viranomaisen osalta. Finanssivalvonta toiminnasta markkinarakennetoimija-asetuksen 10 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena säädettäisiin myöhemmin muutettavassa 50 c §:ssä. Finanssivalvonnan velvollisuudesta vastata mainitun asetuksen 23, 23 a, 24, 83 ja 84 artiklassa tarkoitettuna viranomaisten välisestä yhteistyöstä ja tietojenvaihdon yhteensovittamisesta säädettäisiin myöhemmin muutettavaksi esitetyssä 50 b §:ssä.

Pykälän 4 kohta vastaisi voimassa olevan 50 f §:n 1 momenttia.

Pykälän 5 kohta vastaisi voimassa olevan 50 f §:n 2 momenttia.

Pykälän 6 kohta vastaisi voimassa olevan 50 f §:n 3 momenttia.

Pykälän 7 kohta vastaisi voimassa olevan 50 f §:n 4 momenttia.

Pykälän 8 kohta vastaisi voimassa olevan 50 f §:n 5 momenttia.

Pykälän 9 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 g §:ää.

Pykälän 10 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 h §:ää.

Pykälän 11 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 i §:ää.

Pykälän 12 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 j §:ää toimivaltaisen viranomaisen nimeämisen osalta. Finanssivalvonta toiminnasta perusmaksutilidirektiivin 22 artiklassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena säädettäisiin jäljempänä muutettavaksi esitetyssä 50 b §:ssä.

Pykälän 13 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 k §:ää.

Pykälän 14 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 l §:ää.

Pykälän 15 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 m §:ää toimivaltaisen viranomaisen nimeämisen osalta. Finanssivalvonnan toiminnasta EU:n arvopaperikeskusasetuksen 11 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuna yhteistyön koordinoinnista vastaavana viranomaisena säädettäisiin jäljempänä muutettavaksi esitetyssä 50 b §:ssä.

Pykälän 16 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 n §:n 1 momenttia. Pykälän 2 momentin mukaisesta velvollisuudesta säädettäisiin jäljempänä muutettavassa 50 e §:ssä.

Pykälän 17 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 o §:n 1 momenttia. Voimassa olevan lain 50 o §:n 2 momentin mukaisista velvollisuuksista säädettäisiin jäljempänä muutettavaksi ehdotetussa 50 b §:ssä. Voimassa olevan lain mukaan valtiovarainministeriö toimii rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 44 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Tällaiset pörs-sin toimilupaviranomaisen tehtävät on kuitenkin ehdotettu siirrettäväksi Finanssivalvonnalle (HE 30/2025 vp s. 26). Muutos toimivaltaisessa viranomaisessa on ehdotettu tulevaksi voimaan 29.9.2025.

Pykälän 18 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 p §:n 1 momenttia. Finanssivalvonnan toiminnasta DORA-asetuksen 26 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena säädettäisiin jäljempänä muutettavaksi ehdotetussa 50 c §:ssä.

Pykälän 19 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 p §:n 2 momenttia.

Pykälän 20 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 p §:n 3 momenttia.

Pykälän 21 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 q §:ää.

Pykälän 22 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 r §:ää.

Pykälän 23 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 s §:ää.

Pykälän 24 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 t §:ää tiedonantovelvoiteasetuksen osalta.

Pykälän 25 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 t §:ää taksonomia-asetuksen osalta.

Pykälän 26 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 u §:ää toimivaltaisen viranomaisen nimeämisen osalta. Finanssivalvonnan toiminnasta keskitettynä yhteyspisteenä toimivaltaisten viranomaisten välistä ja arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa tehtävää rajatylittävää hallinnollista yhteistyötä varten säädettäisiin jäljempänä muutettavaksi ehdotettavassa 50 b §:ssä.

Pykälän 27 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 v §:ää.

Pykälän 28 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 w §:ää.

Pykälän 29 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 x §:ää toimivaltaisen viranomaisen nimeämisen osalta. Finanssivalvonnan toiminnasta keskitettynä yhteyspisteenä toimivaltaisten viranomaisten välistä sekä Euroopan pankkiviranomaisen ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa tehtävää rajatylittävää hallinnollista yhteistyötä varten säädettäisiin jäljempänä muutettavaksi ehdotettavassa 50 b §:ssä.

Pykälän 30 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 y §:ää.

Pykälän 31 kohdan mukaan Finanssivalvonta toimisi ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen mukaisena toimivaltaisena viranomaisena. Finanssivalvonnalla olisi oltava asianmukainen henkilöstö, jolla on riittävät valmiudet ja asiantuntemus, voidakseen suorittaa tämän asetuksen mukaiset tehtävänsä. Ehdotuksella toimeenpantaisiin kansallisesti ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen 30 artikla.

50 b §. *Yhteistyön koordinointi ja yhteysviranomaisena toimiminen.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälä sisältäisi voimassa olevan lain 50 d, 50 j, 50 m, 50 o, 50 u, ja 50 x §:n Finanssivalvonnan yhteysviranomaisena toimimista ja yhteistyön koordinointia koskevat säännökset. Lainkohtien asiasisältöön ei esitetä muutoksia, vaan kyseessä olisi tekninen muutos. Pykälän otsikointia esitetään muutettavaksi vastaamaan ehdotettavia muutoksia.

Pykälän 1 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 j §:n säännöstä yhteysviranomaisena toimimisesta.

Pykälän 2 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 m §:n mukaista Finanssivalvonnan velvollisuutta toimia arvopaperikeskusasetuksen 11 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuna yhteistyön koordinoinnista vastaavana viranomaisena.

Pykälän 3 kohta vastaisi Finanssivalvonnan voimassa olevan 50 o §:n 2 momentin mukaista velvollisuutta toimia yhteysviranomaisena.

Pykälän 4 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 u §:ää ja siinä säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimia joukkorahoitusasetuksen 29 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna keskitetynä yhteyspisteenä toimivaltaisten viranomaisten välistä ja arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa tehtävää rajatylittävää hallinnollista yhteistyötä varten.

Pykälän 5 kohta vastaisi voimassa olevan lain 50 x §:ää ja siinä säädettäisiin Finanssivalvonta toiminnasta EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna keskitetynä yhteyspisteenä toimivaltaisten viranomaisten välistä sekä Euroopan pankkiviranomaisen ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa tehtävää rajatylittävää hallinnollista yhteistyötä varten.

50 c §. *Finanssivalvonnan toiminta viranomaisena eräissä tilanteissa.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälä sisältäisi voimassa olevan lain 50 p ja 50 d §:n mukaisesti Finanssivalvonnan toiminnasta eräiden EU-säädösten mukaisena muuna viranomaisena.

50 d §. *Toiminta ESAP-asetuksessa tarkoitettuna tiedonkeruuelimenä.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälä sisältäisi voimassa olevan 50 z §:n mukaiset säännökset Finanssivalvonnan toiminnasta ESAP-asetuksessa tarkoitettuna yhteyspisteenä.

50 e §. *Finanssivalvonnan toimenpiteet poikkeamaraportoinnin perusteella.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälä sisältäisi voimassa olevan 50 n §:n mukaiset säännökset Finanssivalvonnan toimista saamansa poikkeamaraportoinnin perusteella.

51 §. *Erimielisyyden saattaminen Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin voimassa olevan 50 b §:n mukaisesti erimielisyyksien saattamisesta Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.

7.2 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

21 luku Finanssivalvontaa koskevat säännökset

12 §. *Erimielisyyden saattaminen Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen käsiteltäväksi.* Pykälään esitetään tehtäväksi tekninen muutos. Viittaus Finanssivalvonnasta annetun lain 50 b §:ään korvattaisiin viittauksella lain 51 §:ään.

7.3 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta

2 luku Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli

23 §. *Keskusvastapuolen toimilupa ja valvonta.* Pykälään esitetään tehtäväksi tekninen muutos. Viittaus Finanssivalvonnasta annetun lain 50 d §:ään korvattaisiin viittauksella lain 50 a §:3 kohtaan.

7.4 Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettu laki

35 §. *Säännellyn yrityksen kuulumisen kolmannen maan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään.* Pykälään esitetään tehtäväksi tekninen muutos. Viittaus Finanssivalvonnasta annetun lain 50 b §:ään korvattaisiin viittauksella lain 51 §:ään.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Hallituksen esityksessä ei ehdoteta lakia alemman asteista sääntelyä.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan viimeistään 2.4.2026, koska EU-asetuksen edellyttämät muutokset on saatettava kansalliseen lakiin viimeistään tuolloin. ESG-luokitustoimintaa koskevaa asetusta sovelletaan 2.7.2026 lähtien.

10 Toimeenpano ja seuranta

ESG-luokitustoimintaa koskevan asetuksen uudelleentarkastelusta on säädetty asetuksen 52 artiklassa. Komission on arvioitava EU-asetuksen soveltamista 2.1.2029 mennessä. Komission on esitettävä kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle arvioinnin tuloksista. Kertomuksessa on arvioita erityisesti 1) EU-asetuksen vaikutusta unionin ilmastotavoitteiden saavuttamiseen ja yksityisten pääomavirtojen ohjaamiseen kestäviin investointeihin, 2) EU-asetuksen vaikutusta markkinarakenteeseen, 3) onko EU-asetuksen soveltamisala asianmukainen, 4) unionin ulkopuolelle sijoittautuneiden ESG-luokitusten tarjoajia koskevien vaatimusten asianmukaisuutta, 5) ESG-luokitusten tarjoajien markkinoiden toimintaa unionissa sekä 6) onko EU-asetus edistänyt ESG-luokitusten laadun ja luotettavuuden parantamista ja vähentänyt harhaanjohtavien ESG-luokitusten käyttöä. Kertomukseen on liitettävä lainsäädäntöehdotus, jos komissio katsoo sen aiheelliseksi.

11 Suhde muihin esityksiin

11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnassa on käsitteillä hallituksen esitys laeiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain, sijoituspalvelulain ja Finanssivalvonnasta annetun lain 50 o §:n muuttamisesta (HE 30/2025 vp). Hallituksen esityksessä Finanssivalvonnasta annetun lain 50 o §:ää muutettaisiin siten, että pörssin toimilupaviranomaista koskevat tehtävät siirrettäisiin valtiovarainministeriöltä Finanssivalvonnalle. Hallituksen esityksen mukaan ehdotettu muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan 29.9.2025.

Eduskunnassa on lisäksi käsiteltävänä HE 46/2025 vp, jossa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnasta annettuun lakiin uusi 50 a §. Lainkohta käsittäisi Finanssivalvonnan toiminnan tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä ja asetusten (EY) N:o 300/2008, (EU) N:o 167/2013, (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 ja (EU) 2019/2144 sekä direktiivien 2014/90/EU, (EU) 2016/797 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1689 74 artiklan 6 kohdan mukaisena markkinavalvontaviranomaisena. Lisäksi ehdotetussa lainkohdassa olisi informatiivinen maininta siitä, että tekoälyjärjestelmien markkinavalvonnasta säädetään eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetussa laissa. [Tilanne tarkastellaan uudestaan lausuntokierroksen jälkeen.]

12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Hallituksen esityksen ehdotukset ovat lakimuutoksia, jotka on tehtävä kansalliseen lakiin Euroopan unionin asetuksen johdosta. ESG-luokitustoimintaa koskeva asetusta edellyttää, että kansallisesti säädetään toimivaltaisesta viranomaisesta. EU-asetuksessa ESMA:n valvontakehikkoa täydentää tarpeen mukaan ja ESMA:n pyynnöstä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten valvonta. ESMA voi myös tarvittaessa delegoida valvontatehtäviä toimivaltaiselle viranomaiselle. Hallituksen esityksen ehdotukset ovat mahdollisimman yhteneväiset EU-asetuksen kanssa, eikä kansallista EU-asetuksessa edellytettyjä valtuuksia pidemmälle meneviä valtuuksia ehdoteta.

Suomen perustuslain (731/1999) 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla ja elinkeinolla. Rahoitusmarkkinalainsäädäntö ja siihen liittyvät Finanssivalvonnan valvontavaltuudet merkitsevät rajoituksia elinkeinovapauteen. Finanssivalvonnasta annettu laki on useaan otteeseen ollut perustuslakivaliokunnan arvioitavana. Hallituksen esityksen mukaiset Finanssivalvontaa koskevat säännökset eivät ole sisällöltään tai luonteeltaan merkittävästi uudentyyppisiä. Hallituksen esityksessä ei ehdoteta Finanssivalvonnalle uudenlaisia toimivaltuuksia eikä muutenkaan lainsäädännön peruslähdekohtia ehdoteta muutettavan. Lakiehdotus koskee pääasiassa Finanssivalvonnan nimeämistä EU-asetuksen 30 artiklan mukaiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Lakiehdotus ei siten vaikuta perusoikeuksiin, eikä se käsitä muitakaan seikkoja, joiden toteuttamiselle perustuslaillisilla näkökohdilla olisi merkitystä.

Ponsi

Koska ESG-luokitustoimintaa koskevassa asetuksessa on säännöksiä, joita ehdotetaan täydennettäväksi lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 5 §:n 19 ja 22 kohta, 38 §:n 1 momentin 5 kohta, 40 §:n 2 momentin 3 kohta, ja 50 f–50 z §, sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 19 kohta laeissa 752/2021 ja 902/2012, 5 §:n 22 kohta laeissa 752/2021 ja 254/2013, 38 §:n 1 momentin 5 kohta laeissa 752/2012 ja 1198/2014, 40 §:n 2 momentin 3 kohta laissa 752/2012, 50 f § laeissa 170/2014, 737/2016 ja 215/2019, 50 g § laissa 60/2016, 50 h § laissa 520/2016, 50 i § laissa 642/2016, 50 j § laissa 1055/2016, 50 k § laissa 599/2021, 50 l § laissa 228/2017, 50 m § laissa 352/2017, 50 n § laissa 893/2017, 50 o § laissa 1071/2017, 50 p § laissa 610/2024, 50 q § laissa 1229/2018, 50 r § laissa 1108/2018, 50 s § laissa 215/2019, 50 t § laissa 379/2021, 50 u § laissa 205/2022, 50 v § laissa 214/2022, 50 w § laissa 368/2023, 50 x § laissa 403/2024, 50 y § laissa 697/2024 ja 50 z § laissa 983/2024 sekä

muutetaan 5 §:n 1 momentin 21, 33 ja 35 kohta sekä 50 a–50 e §, sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 1 momentin 21, 33 ja 35 kohta laissa 752/2021 ja osaksi laeissa 296/2019, 316/2020 ja 599/2021, 50 a § laissa 689/2010, 50 b § laissa 1242/2011 ja osaksi laissa 599/2021, 50 c § laissa 902/2012, 50 d § laissa 316/2020 ja 50 e § laissa 254/2012, sekä

lisätään lakiin uusi 51 §, seuraavasti:

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

21) OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012, jäljempänä *markkinarakennetoimija-asetus*, 8 kohdassa tarkoitettua finanssialalla toimivaa vastapuolta, 9 kohdassa tarkoitettua finanssialan ulkopuolista vastapuolta, 10 kohdassa tarkoitettua eläkejärjestelmää, 14 kohdassa tarkoitettua määritysosapuolta ja 15 kohdassa tarkoitettua asiakasta;

33) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, edellä 32 kohdassa tarkoitettua rekisteröitynyttä vertailuarvon hallinnoijaa, vertailuarvoasetuksen 20 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdissa tarkoitettua kriittisten vertailuarvojen hallinnoijaa tai vertailuarvoasetuksen 32 artiklassa tarkoitettujen vertailuarvojen hallinnoijaa, joka on velvollinen noudattamaan vertailuarvoasetusta;

35) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, joka on velvollinen noudattamaan arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/2365, jäljempänä *arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien*

raportointi- ja läpinäkyvyysasetus, lukuun ottamatta mainitun asetuksen 5 artiklan mukaan rekisteröityä kauppatietorekisteriä tai 19 artiklan mukaan tunnustettua kauppatietorekisteriä;

50 a §

Toimivaltaisena viranomaisena toimiminen

Finanssivalvonta toimii:

- 1) luottoluokituslaitoksista annetun (EY) N:o 1060/2009 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 22 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 2) lyhyeksimyntiasetuksen 32 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena ottaen huomioon, mitä 37 a §:ssä säädetään;
- 3) markkinarakennetoimija-asetuksen 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna asetuksen noudattamista valvovana toimivaltaisena viranomaisena;
- 4) vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin 44 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 5) eurooppalaisista riskipääomarahastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 345/2013 3 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 6) eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 346/2013 3 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 7) eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/760 3 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 8) rahamarkkinarahastoasetuksen 38 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 9) korttimaksujen siirtohintoja koskevan asetuksen 13 artiklassa tarkoitettuna asetuksen noudattamista valvovana toimivaltaisena viranomaisena;
- 10) markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 22 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 11) toimivaltaisena viranomaisena Euroopan unionin tilintarkastusasetuksen 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti asetuksen 27 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua tarkastusvaliokuntien toiminnan arvioinnissa ja seurannassa;
- 12) perusmaksutilidirektiivin 21 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 13) vertailuarvoasetuksen 40 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 14) paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksen 4 artiklan 8 kohdan ja 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 15) EU:n arvopaperikeskusasetuksen 11 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 16) maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366, jäljempänä *maksupalveludirektiivi*, 22 artiklan mukaisena toimivaltaisena viranomaisena;
- 17) rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 67 artiklassa ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 18) EU:n DORA-asetuksen 46 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 19) NIS 2 -direktiivin 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena mainitun direktiivin liitteen I toimialojen 3 ja 4 osalta;
- 20) CER-direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena mainitun direktiivin liitteen toimialojen 3 ja 4 osalta;
- 21) esiteasetuksen 31 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

- 22) arvopaperistamisasetuksen 29 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 23) arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 16 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 24) tiedonantovelvoiteasetuksen 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 25) taksonomia-asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 26) EU:n joukkorahoitusasetuksen 29 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 27) PEPP-asetuksen 61 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 28) hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä ja asetusten (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 sekä direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/858 2 artiklan 21 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 29) EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 93 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 30) EU:n vihreitä joukkolainoja koskevan asetuksen 44 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena; ja
- 31) ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan (ESG) liittyvän luokitustoiminnan läpinäkyvyydestä ja integriteetistä ja asetusten (EU) 2019/2088 ja (EU) 2023/2859 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/3005 30 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

50 b §

Yhteistyön koordinointi ja yhteysviranomaisena toimiminen

Finanssivalvonta:

- 1) toimii perusmaksutilidirektiivin 22 artiklassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena;
- 2) toimii EU:n arvopaperikeskusasetuksen 11 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuna yhteistyön koordinoinnista vastaavana viranomaisena;
- 3) toimii rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 79 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena tehden mainitun direktiivin mukaiset ilmoitukset Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, Euroopan komissiolle ja ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille, jollei muualla laissa toisin säädetä;
- 4) toimii EU:n joukkorahoitusasetuksen 29 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna keskitettynä yhteyspisteenä toimivaltaisten viranomaisten välistä ja arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa tehtävää rajatylittävää hallinnollista yhteistyötä varten;
- 5) toimii EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna keskitettynä yhteyspisteenä toimivaltaisten viranomaisten välistä sekä Euroopan pankkiviranomaisen ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa tehtävää rajatylittävää hallinnollista yhteistyötä varten;
- 6) vastaa markkinarakennetoimija-asetuksen 23, 23 a, 24, 83 ja 84 artiklassa tarkoitettua viranomaisten välisestä yhteistyöstä ja tietojenvaihdon yhteensovittamisesta.

50 c §

Finanssivalvonnan toiminta viranomaisena eräissä tilanteissa

Finanssivalvonta toimii:

- 1) EU:n DORA-asetuksen 26 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena ja
- 2) markkinarakennetoimija-asetuksen 10 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena.

50 d §

Toiminta ESAP-asetuksessa tarkoitettuna tiedonkeruuelimenä

Finanssivalvonta toimii ESAP-asetuksen 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuna tiedonkeruuelimenä:

1) lyhyeksimyntiasetuksen 11 a artiklan 3 kohdan, markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 21 a artiklan 5 kohdan, paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksen 29 a artiklan 3 ja 4 kohdan, arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 32 a artiklan 4 kohdan, vertailuarvoasetuksen 28 a artiklan 3 ja 4 kohdan, esiteasetuksen 21 a artiklan 3 ja 4 kohdan, PEPP-asetuksen 70 a artiklan 3 ja 5 kohdan, tiedonantovelvoiteasetuksen 18 a artiklan 3 kohdan, EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 110 a artiklan 3 kohdan ja EU:n vihreitä joukkolainoja koskevan asetuksen 15 a artiklan 4 kohdan perusteella;

2) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 10 §:n, arvopaperimarkkinalain 10 a luvun 4 §:n, sijoituspalvelulain 6 b luvun 5 §:n, 6 c luvun 10 §:n ja 7 luvun 6 §:n, sijoitusrahastolain 2 luvun 8 §:n, 9 luvun 9 §:n sekä 15 luvun 3, 4, 6 ja 7 §:n, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 6 a §:n, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n ja 3 luvun 11 §:n, luottolaitostoinnista annetun lain 9 a luvun 9 §:n, 10 luvun 8 §:n ja 11 luvun 10 a §:n, kriisinratkaisulain 8 luvun 14 §:n, vakuutusyhtiölain 2 luvun 9 b §:n, 6 luvun 20 d ja 20 e §:n, 8 a luvun 1 §:n sekä 23 luvun 9 ja 31 §:n, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 3 luvun 16 §:n, 4 luvun 2 §:n sekä 6 luvun 4, 34 ja 35 §:n sekä kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista annetun lain 9 ja 36 §:n mukaisille tiedoille; sekä

3) päätöksille, jotka se tämän lain 43 §:n 5 momentin mukaisesti toimittaa ESAP-asetuksen 1 artiklassa tarkoitettuun yhteyspisteeseen.

Finanssivalvonta toimii lisäksi ESAP-asetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisena tiedonkeruuelimenä muille kuin kirjanpitolain 7 luvun ja arvopaperimarkkinalain 11 luvun mukaisille vapaaehtoisesti toimitettaville tiedoille.

50 e

Finanssivalvonnan toimenpiteet poikkeamaraportoinnin perusteella

Finanssivalvonta toteuttaa tarvittavat toimenpiteet suojellakseen rahoitusjärjestelmän välitöntä turvallisuutta, jos se saa Euroopan pankkiviranomaiselta tai Euroopan keskuspankilta maksupalveludirektiivin 96 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen merkittävästä operatiivisesta tai turvallisuutta koskevasta poikkeamasta.

51 §

Erimielisyyden saattaminen Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi

Finanssivalvonta voi finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa Euroopan finanssivalvonta-asetusten mukaisesti saattaa Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi Finanssivalvonnan ja ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen välille syntyneen erimielisyyden, joka koskee:

- 1) tietojen vaihtoa tai tarkastuksen suorittamista;
- 2) valvontavaltuuksien käyttöä tai seuraamusten määräämistä;
- 3) yhteistyötä tai tehtävien hoitamista valvontakollegiossa;
- 4) muuta valvontaviranomaisten toimivaltansa puitteissa käsittelemää asiaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 21 luvun 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 21 luvun 12 § seuraavasti:

21 luku

Finanssivalvontaa koskevat säännökset

12 §

Erimielisyyden saattaminen Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen käsiteltäväksi

Finanssivalvonnan ja ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen välille syntyneen erimielisyyden saattamisesta Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen käsiteltäväksi säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 51 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 2 luvun 23 § seuraavasti:

2 luku

Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli

23 §

Keskusvastapuolen toimilupa ja valvonta

Suomalaisen keskusvastapuolen markkinarakennetoimija-asetuksen 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu toimilupaviranomainen on valtiovarainministeriö. Finanssivalvonnan asemasta keskusvastapuolen toimintaa valvovana toimivaltaisena viranomaisena säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 50 a §:n 3 kohdassa. Keskusvastapuolen toimiluvan myöntämisedellytyksistä ja -menettelyistä säädetään markkinarakennetoimija-asetuksen 14–21 artiklassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 35 §:n 3 momentti sellaisena kuin se on laissa 1246/2011, seuraavasti:

35 §

Säännellyn yrityksen kuuluminen kolmannen maan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään

Jos 1 momentissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan, toisessa ETA-valtiossa säännellyn yrityksen valvonnasta vastaava viranomainen ei yhdy Finanssivalvonnan 1 momentin nojalla tekemään päätökseen, Finanssivalvonta voi saattaa asian Euroopan valvontaviranomaisten käsiteltäväksi siten kuin Finanssivalvonnasta annetun lain 51 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

..ministeri Etunimi Sukunimi

1.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 5 §:n 19 ja 22 kohta, 38 §:n 1 momentin 5 kohta, 40 §:n 2 momentin 3 kohta, ja 50 f–50 z §, sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 19 kohta laeissa 752/2021 ja 902/2012, 5 §:n 22 kohta laeissa 752/2021 ja 254/2013, 38 §:n 1 momentin 5 kohta laeissa 752/2012 ja 1198/2014, 40 §:n 2 momentin 3 kohta laissa 752/2012, 50 f § laeissa 170/2014, 737/2016 ja 215/2019, 50 g § laissa 60/2016, 50 h § laissa 520/2016, 50 i § laissa 642/2016, 50 j § laissa 1055/2016, 50 k § laissa 599/2021, 50 l § laissa 228/2017, 50 m § laissa 352/2017, 50 n § laissa 893/2017, 50 o § laissa 1071/2017, 50 p § laissa 610/2024, 50 q § laissa 1229/2018, 50 r § laissa 1108/2018, 50 s § laissa 215/2019, 50 t § laissa 379/2021, 50 u § laissa 205/2022, 50 v § laissa 214/2022, 50 w § laissa 368/2023, 50 x § laissa 403/2024, 50 y § laissa 697/2024 ja 50 z § laissa 983/2024 sekä

muutetaan 5 §:n 1 momentin 21, 33 ja 35 kohta sekä 50 a–50 e §, sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 1 momentin 21, 33 ja 35 kohta laissa 752/2021 ja osaksi laeissa 296/2019, 316/2020 ja 599/2021, 50 a § laissa 689/2010, 50 b § laissa 1242/2011 ja osaksi laissa 599/2021, 50 c § laissa 902/2012, 50 d § laissa 316/2020 ja 50 e § laissa 254/2012, sekä

lisätään lakiin uusi 51 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 § (14.12.2012/752)

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

19) luottoluokituslaitoksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1060/2009 tarkoitettua luottoluokituslaitosta;

(kumotaan)

21) OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppätietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012, jäljempänä *markkinarakennetoimija-asetus*, 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua kauppätietorekisteriä, 8 kohdassa tarkoitettua finanssialalla toimivaa vastapuolta, 9 kohdassa tarkoitettua finanssialan ulkopuolista vastapuolta, 10 kohdassa

21) OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppätietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012, jäljempänä *markkinarakennetoimija-asetus*, 8 kohdassa tarkoitettua finanssialalla toimivaa vastapuolta, 9 kohdassa tarkoitettua finanssialan ulkopuolista vastapuolta, 10 kohdassa tarkoitettua eläkejärjestelmää, 14 kohdassa tarkoitettua

tarkoitettua eläkejärjestelmää, 14 kohdassa tarkoitettua määräytösapuolta ja 15 kohdassa tarkoitettua asiakasta;

määritysosapuolta ja 15 kohdassa tarkoitettua asiakasta;

22) sitä, joka on velvollinen noudattamaan kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY mukaisen kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien huutokaupan ajoituksesta, hallinnoinnista ja muista näkökohdista annetun komission asetuksen (EU) N:o 1031/2010, jäljempänä **huutokauppa-asetus**, 38–42 artiklan säännöksiä;

(kumotaan)

33) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa tai edellä 32 kohdassa tarkoitettua rekisteröitynyttä vertailuarvon hallinnoijaa, joka on velvollinen noudattamaan vertailuarvoasetusta;

33) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, edellä 32 kohdassa tarkoitettua rekisteröitynyttä vertailuarvon hallinnoijaa, vertailuarvoasetuksen 20 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdissa tarkoitettua kriittisten vertailuarvojen hallinnoijaa tai vertailuarvoasetuksen 32 artiklassa tarkoitettujen vertailuarvojen hallinnoijaa, joka on velvollinen noudattamaan vertailuarvoasetusta;

35) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, joka on velvollinen noudattamaan arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/2365, jäljempänä **arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetus**;

35) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, joka on velvollinen noudattamaan arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/2365, jäljempänä **arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetus**, lukuun ottamatta mainitun asetuksen 5 artiklan mukaan rekisteröityä kauppätietorekisteriä tai 19 artiklan mukaan tunnustettua kauppätietorekisteriä;

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5) laiminlyö tai rikkoo huutokauppa-asetuksen 42 artiklan 2 kohdassa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden;

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

3) huutokauppa-asetuksen 38, 39 ja 40 artiklan säännöksiä sisäpiirintiedon kielletystä käytöstä, 41 artiklan säännöksiä markkinoiden manipulointia koskevasta kiellosta tai 42 artiklan 1, 3 tai 5 kohdan säännöksiä markkinoiden väärinkäytön vähentämistä koskevista erityisvaatimuksista;

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

(Kumotaan)

50 a §

Toiminta luottoluokituslaitosten toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii luottoluokituslaitoksista annetun (EY) N:o 1060/2009 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 22 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

50 a §

Toimivaltaisena viranomaisena toimiminen

Finanssivalvonta toimii:

1) luottoluokituslaitoksista annetun (EY) N:o 1060/2009 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 22 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

2) lyhyeksimyntiasetuksen 32 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena ottaen huomioon, mitä 37 a §:ssä säädetään;

3) markkinarakennetoimija-asetuksen 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna asetuksen noudattamista valvovana toimivaltaisena viranomaisena;

4) vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin 44 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

5) eurooppalaisista riskipääomarahastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 345/2013 3 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

6) eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 346/2013 3 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

7) eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/760 3 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

8) rahamarkkinarahastoasetuksen 38 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

9) korttimaksujen siirtohintoja koskevan asetuksen 13 artiklassa tarkoitettuna asetuksen noudattamista valvovana toimivaltaisena viranomaisena;

10) markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 22 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

11) toimivaltaisena viranomaisena Euroopan unionin tilintarkastusasetuksen 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti asetuksen 27 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua tarkastusvaliokuntien toiminnan arvioinnissa ja seurannassa;

12) perusmaksutilidirektiivin 21 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

13) vertailuarvoasetuksen 40 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

14) paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksen 4 artiklan 8 kohdan ja 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

15) EU:n arvopaperikeskusasetuksen 11 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

16) maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366, jäljempänä maksupalveludirektiivi, 22 artiklan mukaisena toimivaltaisena viranomaisena;

17) rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 67 artiklassa ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

18) EU:n DORA-asetuksen 46 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

19) NIS 2 -direktiivin 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena mainitun direktiivin liitteen I toimialojen 3 ja 4 osalta;

20) CER-direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena mainitun direktiivin liitteen toimialojen 3 ja 4 osalta;

21) esiteasetuksen 31 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

22) arvopaperistamisasetuksen 29 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

23) arvopapereilla toteutettavien rahoitus-toimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 16 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

24) tiedonantovelvoiteasetuksen 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

25) taksonomia-asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

26) EU:n joukkorahoitusasetuksen 29 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

27) PEPP-asetuksen 61 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

28) hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilotti-järjestelmästä ja asetusten (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 sekä direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/858 2 artiklan 21 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

29) EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 93 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;

30) EU:n vihreitä joukkolainoja koskevan asetuksen 44 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena; ja

50 b §

Erimielisyyden saattaminen Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi

Finanssivalvonta voi finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa Euroopan finanssivalvonta-asetusten mukaisesti saattaa Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi Finanssivalvonnan ja ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen välille syntyneen erimielisyyden, joka koskee:

- 1) tietojen vaihtoa tai tarkastuksen suorittamista;
- 2) valvontavaltuuksien käyttöä tai seuraamusten määräämistä;
- 3) yhteistyötä tai tehtävien hoitamista valvontakollegiossa;
- 4) muuta valvontaviranomaisten toimivaltansa puitteissa käsittelemää asiaa.

31) ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan (ESG) liittyvän luokitustoiminnan läpinäkyvyydestä ja integriteetistä ja asetusten (EU) 2019/2088 ja (EU) 2023/2859 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/3005 30 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

50 b §

Yhteistyön koordinointi ja yhteysviranomaisena toimiminen

Finanssivalvonta:

- 1) toimii perusmaksutilidirektiivin 22 artiklassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena;
- 2) toimii EU:n arvopaperikeskusasetuksen 11 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuna yhteistyön koordinoinnista vastaavana viranomaisena;
- 3) toimii rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 79 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena tehden mainitun direktiivin mukaiset ilmoitukset Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, Euroopan komissiolle ja ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille, jollei muualla laissa toisin säädetä;
- 4) toimii EU:n joukkorahoitusasetuksen 29 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna keskitettynä yhteyspisteenä toimivaltaisten viranomaisten välillä ja arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa tehtävää rajatylittävää hallinnollista yhteistyötä varten;
- 5) toimii EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna keskitettynä yhteyspisteenä toimivaltaisten viranomaisten välistä sekä Euroopan pankkiviranomaisen ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa tehtävää rajatylittävää hallinnollista yhteistyötä varten;
- 6) vastaa markkinarakennetoimija-asetuksen 23, 23 a, 24, 83 ja 84 artiklassa tarkoitusta viranomaisten välisestä yhteistyöstä ja tietojenvaihdon yhteensovittamisesta.

50 c §

Toiminta lyhyeksimyntiasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii lyhyeksimyntiasetuksen 32 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena ottaen huomioon, mitä 37 a §:ssä säädetään.

50 d §

Toiminta markkinarakennetoimija-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii markkinarakennetoimija-asetuksen 10 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena ja 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna asetuksen noudattamista valvovana toimivaltaisena viranomaisena. Finanssivalvonta vastaa mainitun asetuksen 23, 23 a, 24, 83 ja 84 artiklassa tarkoitettua viranomaisten välisestä yhteistyöstä ja tietojenvaihdon yhteensovittamisesta.

50 c §

Finanssivalvonnan toiminta viranomaisena eräissä tilanteissa

Finanssivalvonta toimii:

- 1) EU:n DORA-asetuksen 26 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena ja
- 2) markkinarakennetoimija-asetuksen 10 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena.

50 d §

Toiminta ESAP-asetuksessa tarkoitettuna tiedonkeruuelimenä

Finanssivalvonta toimii ESAP-asetuksen 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuna tiedonkeruuelimenä:

- 1) lyhyeksimyntiasetuksen 11 a artiklan 3 kohdan, markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 21 a artiklan 5 kohdan, paketoitujen sijoitus tuotteiden avaintietoasetuksen 29 a artiklan 3 ja 4 kohdan, arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 32 a artiklan 4 kohdan, vertailuarvoasetuksen 28 a artiklan 3 ja 4 kohdan, esiteasetuksen 21 a artiklan 3 ja 4 kohdan, PEPP-asetuksen 70 a artiklan 3 ja 5 kohdan, tiedonantovelvoiteasetuksen 18 a artiklan 3 kohdan, EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 110 a artiklan 3 kohdan ja EU:n vihreitä joukkolainoja koskevan asetuksen 15 a artiklan 4 kohdan perusteella;

- 2) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 10 §:n, arvopaperimarkkinalain 10 a luvun 4 §:n, sijoituspalvelulain 6 b luvun 5 §:n, 6 c luvun 10 §:n ja 7 luvun 6 §:n, sijoitusrahastolain 2 luvun 8 §:n, 9 luvun 9 §:n sekä 15 luvun 3, 4, 6 ja 7 §:n, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 6 a §:n, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n ja 3 luvun 11 §:n, luottolaitostoinnasta annetun lain 9 a luvun 9 §:n, 10 luvun 8 §:n ja 11 luvun 10 a §:n, kriisinsäätölain 8 luvun 14 §:n, vakuutusyhtiölain 2 luvun 9 b §:n, 6 luvun 20 d ja

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 e §:n, 8 a luvun 1 §:n sekä 23 luvun 9 ja 31 §:n, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 3 luvun 16 §:n, 4 luvun 2 §:n sekä 6 luvun 4, 34 ja 35 §:n sekä kiinnitysluotto-pankeista ja katetuista joukkolainoista annetun lain 9 ja 36 §:n mukaisille tiedoille; sekä

3) päätöksille, jotka se tämän lain 43 §:n 5 momentin mukaisesti toimittaa ESAP-asetuksen 1 artiklassa tarkoitettuun yhteyspisteseen.

Finanssivalvonta toimii lisäksi ESAP-asetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisena tiedonkeruuelimenä muille kuin kirjanpitolain 7 luvun ja arvopaperimarkkinalain 11 luvun mukaisille vapaaehtoisesti toimitettaville tiedoille.

50 e §

50 e

Toiminta huutokauppa-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonnan toimenpiteet poikkeamaraportoinnin perusteella

Finanssivalvonta toimii huutokauppa-asetuksen 43 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Finanssivalvonta toteuttaa tarvittavat toimenpiteet suojellakseen rahoitusjärjestelmän välitöntä turvallisuutta, jos se saa Euroopan pankkiviranomaiselta tai Euroopan keskuspankilta maksupalveludirektiivin 96 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen merkittävästä operatiivisesta tai turvallisuutta koskevasta poikkeamasta.

50 f–50 z §

(Kumotaan)

51 §

Erimielisyyden saattaminen Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi

Finanssivalvonta voi finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa Euroopan finanssivalvonta-asetusten mukaisesti saattaa Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi Finanssivalvonnan ja ulkomaisen ETA-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

valvontaviranomaisen välille syntyneen erimielisyyden, joka koskee:

1) tietojen vaihtoa tai tarkastuksen suorittamista;

2) valvontavaltuuksien käyttöä tai seuraamusten määräämistä;

3) yhteistyötä tai tehtävien hoitamista valvontakollegiossa;

4) muuta valvontaviranomaisten toimivaltansa puitteissa käsittelemää asiaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

2.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 21 luvun 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 21 luvun 12 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

21 luku

Ehdotus

21 luku

Finanssivalvontaa koskevat säännökset

12 §

Erimielisyyden saattaminen Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen käsiteltäväksi

Finanssivalvonnan ja ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen välille syntyneen erimielisyyden saattamisesta Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen käsiteltäväksi säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 50 b §:ssä.

Finanssivalvontaa koskevat säännökset

12 §

Erimielisyyden saattaminen Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen käsiteltäväksi

Finanssivalvonnan ja ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen välille syntyneen erimielisyyden saattamisesta Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen käsiteltäväksi säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 51 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 2 luvun 23 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki
2 luku

Ehdotus
2 luku

**Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat,
hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli**

**Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat,
hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli**

23 §

23 §

Keskusvastapuolen toimilupa ja valvonta

Keskusvastapuolen toimilupa ja valvonta

Suomalaisen keskusvastapuolen markkinarakennetoimija-asetuksen 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu toimilupaviranomainen on valtiovarainministeriö. Finanssivalvonnan asemasta keskusvastapuolen toimintaa valvovana toimivaltaisena viranomaisena säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 50 d §:ssä. Keskusvastapuolen toimiluvan myöntämisedellytyksistä ja -menettelyistä säädetään markkinarakennetoimija-asetuksen 14–21 artiklassa.

Suomalaisen keskusvastapuolen markkinarakennetoimija-asetuksen 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu toimilupaviranomainen on valtiovarainministeriö. Finanssivalvonnan asemasta keskusvastapuolen toimintaa valvovana toimivaltaisena viranomaisena säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 50 a §:n 3 kohdassa. Keskusvastapuolen toimiluvan myöntämisedellytyksistä ja -menettelyistä säädetään markkinarakennetoimija-asetuksen 14–21 artiklassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

4.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 35 §:n 3 momentti sellaisena kuin se on laissa 1246/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	Ehdotus
35 §	35 §
<i>Säännellyn yrityksen kuuluminen kolmannen maan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään</i>	<i>Säännellyn yrityksen kuuluminen kolmannen maan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään</i>
Jos 1 momentissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan, toisessa ETA-valtiossa säännellyn yrityksen valvonnasta vastaava viranomainen ei yhdy Finanssivalvonnan 1 momentin nojalla tekemään päätökseen, Finanssivalvonta voi saattaa asian Euroopan valvontaviranomaisten käsiteltäväksi siten kuin Finanssivalvonnasta annetun lain 50 b §:ssä säädetään.	Jos 1 momentissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan, toisessa ETA-valtiossa säännellyn yrityksen valvonnasta vastaava viranomainen ei yhdy Finanssivalvonnan 1 momentin nojalla tekemään päätökseen, Finanssivalvonta voi saattaa asian Euroopan valvontaviranomaisten käsiteltäväksi siten kuin Finanssivalvonnasta annetun lain 51 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20